

ΑΡΧΗ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

(ΥΠΟΘΕΣΗ ΑΡ. 15/2019(92))

**ΑΥΤΕΠΑΓΓΕΛΤΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΠΙΘΑΝΩΝ ΠΑΡΑΒΑΣΕΩΝ
ΑΠΟ ΤΟΝ ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΟ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟ «ALPHA ΚΥΠΡΟΥ» (ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ ΤΗΣ
ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ «ALPHA TELEVISION CYPRUS LIMITED»)**

Ημερομηνία Απόφασης: 02 Οκτωβρίου, 2019

Ενώπιον: κ.κ. Ρόνας Πετρή Κασάπη, Προέδρου, Μαρίας Κούσιου, Αντιπροέδρου, Σέργιου Ποΐζη, Αγγελικής Λαζάρου, Χρύσως Τσόκκου και Πάνου Κανελλόπουλου, Μελών.

Ο κ. Τάσος Κυρμίτσης, Μέλος, ειδοποιήθηκε κανονικά για τη συνεδρία, αλλά δεν παρευρέθηκε για προσωπικούς λόγους.

ΑΠΟΦΑΣΗ

Η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου στην παρούσα υπόθεση εξετάζει αυτεπάγγελτα τις από μέρους του οργανισμού πιθανές παραβάσεις του **άρθρου 26(1)(ε)** του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμου 7(Ι)/98 (όπως αυτός τροποποιήθηκε μεταγενέστερα) και των **Κανονισμών 24(2)(ε), 28(1) και 32(3)(δ)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000).

Το πιο πάνω άρθρο προνοεί τα εξής:

26(1) Οι εκπομπές κάθε αδειούχου τηλεοπτικού ή ραδιοφωνικού οργανισμού πρέπει να διέπονται από τις αρχές –

(ε) του σεβασμού της προσωπικότητας, της υπόληψης και του ιδιωτικού βίου του ατόμου·

Οι πιο πάνω Κανονισμοί αναφέρουν τα ακόλουθα:

24(2) Οι πιο κάτω κανόνες ισχύουν στα δελτία ειδήσεων και στις ενημερωτικές εκπομπές:

(ε) λαμβάνεται ειδική πρόνοια για ρεπορτάζ με θέμα τη βία εναντίον παιδιών, γυναικών ή ηλικιωμένων, που πιθανόν να προκαλέσουν φόβο, ώστε αυτά να προπαρασκευάζονται με ευαισθησία.

28(1): «Τα πρόσωπα που συμμετέχουν ή αναφέρονται σε εκπομπή απολαύουν δίκαιης, ορθής και αξιοπρεπούς συμπεριφοράς.

32(3) «Απαγορεύεται –

(δ) η δημοσιοποίηση των ονομάτων ανηλίκων που εμπλέκονται σε αστυνομικές ή δικαστικές διαδικασίες και η μετάδοση οποιασδήποτε πληροφορίας που δυνατόν να οδηγήσει στην αποκάλυψη της ταυτότητάς τους».

Ύστερα από σχετική απόφαση, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου με επιστολή της ημερομηνίας **28.05.2019** έθεσε ενώπιον του οργανισμού τις διερευνώμενες πιθανές παραβάσεις, καλώντας τον οργανισμό να υποβάλει, εάν επιθυμεί, τις απόψεις τις εξηγήσεις και / ή τις παραστάσεις και / ή τις θέσεις του αναφορικά με την πιθανές παραβάσεις, γραπτώς και/ή προσωπικώς, ως επιλέξει, είτε αυτοπροσώπως και/ή μέσω αντιπροσώπου και/ή μέσω δικηγόρου της επιλογής του. Η Αρχή ενημέρωσε τον οργανισμό πως εάν επιθυμεί να υποβάλει τις απόψεις του γραπτώς, να τις υποβάλει εντός εικοσιπέντε (25) ημερών από τη λήψη της πιο πάνω επιστολής και εάν επιθυμεί να υποβάλει τις απόψεις του προσωπικώς, να πληροφορήσει σχετικά την Αρχή, το αργότερο εντός δεκατεσσάρων (14) ημερών από τη λήψη της πιο πάνω επιστολής, ώστε να ειδοποιηθεί ανάλογα με ειδική επιστολή. Η Αρχή ενημέρωσε, επιπλέον, τον οργανισμό να δηλώσει κατά πόσον επιθυμεί να επιθεωρήσει το διοικητικό φάκελο της υπόθεσης. Τονίστηκε, επίσης, ότι σε περίπτωση που δεν ληφθεί οποιαδήποτε απάντηση μέσα στις πιο πάνω προθεσμίες η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου θα προχωρήσει στη λήψη απόφασης χωρίς την απάντηση του Οργανισμού.

Οι διερευνώμενες παραβάσεις που τέθηκαν υπόψη του οργανισμού εκτίθενται στα πιο κάτω υποστοιχεία 1 – 10:

1. Στις **20.02.2019**, μεταξύ των ωρών **11:00 – 13:00**, ο οργανισμός μετέδωσε, στο πλαίσιο του ειδησεογραφικού προγράμματος «**ALPHA Ενημέρωση**», **ρεπορτάζ με θέμα τη «ρήξη παρθενικού υμένα βρέφους» πέντε (5) μηνών, που δεν διεπόταν από την αρχή του σεβασμού της προσωπικότητας, της υπόληψης και του ιδιωτικού βίου του ανήλικου παιδιού, της μητέρας και του πατέρα του, κατά παράβαση του άρθρου 26(1)(ε) του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμου 7(I)/98 (όπως αυτός τροποποιήθηκε μεταγενέστερα).**

Συγκεκριμένα, στο ρεπορτάζ που αρχικά μεταδόθηκε ως **έκτακτη είδηση** και στη συνέχεια **βρισκόταν σε εξέλιξη καθ' όλη τη διάρκεια του προγράμματος**, λέχθηκαν, μεταξύ άλλων, τα πιο κάτω:

- **Αντρέας Κημήτρης** (Δημοσιογράφος – παρουσιαστής του προγράμματος): «Μείνε μαζί μας Ιάκωβε, γιατί έχουμε μια έκτακτη είδηση, να πάμε στον Νικόλα να μας την δώσει και να 'ρθω να δούμε τα υπόλοιπα του Υπουργικού Συμβουλίου, αλλά και της πολιτικής επικαιρότητας. Νικόλα, έρχεται από το αστυνομικό ρεπορτάζ».
- **Νικόλας Ζαννέτος** (Δημοσιογράφος): «Έτσι ακριβώς. Μια πολύ σοβαρή υπόθεση. Ένα πεντάμηνο βρέφος με Σομαλούς γονείς, το πήγαν οι γονείς του στο Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας, γιατί έφερε εκδορές. Εξετάστηκε από γιατρό στο νοσοκομείο και διαπιστώθηκε ρήξη παρθενικού υμένα. Φαίνεται ότι το περιστατικό επιβεβαιώθηκε και από την ιατροδικαστή Ελένη Αντωνίου. Η αστυνομία διεξάγει έρευνα. Πληροφορίες στον 'REPORTER' λένε ότι συνελήφθη ο πατέρας, ο οποίος αρνείται κάθε ανάμιξη και θα οδηγηθεί ενώπιον Δικαστηρίου».

Τίτλος στην οθόνη: «5ΜΗΝΟ ΒΡΕΦΟΣ ΜΕ ΡΗΞΗ ΠΑΡΘΕΝΙΚΟΥ ΥΜΕΝΑ».

Οθόνη: Στη μια πλευρά της οθόνης παρουσιάζεται πλάνο του δημοσιογράφου Νικόλα Ζαννέτου που μεταδίδει όσα αναφέρονται στην πιο πάνω παράγραφο και ταυτόχρονα στην άλλη πλευρά της οθόνης με την τεχνική της μοιρασμένης οθόνης (split screen) προβάλλεται η είδηση από την ηλεκτρονική ειδησεογραφική ιστοσελίδα 'REPORTER', όπου είναι ευδιάκριτος ο τίτλος του σχετικού ρεπορτάζ: **«Σοκ και φρίκη! Πεντάμηνο βρέφος με ρήξη παρθενικού υμένα – Συνελήφθη ο πατέρας του».**

- **Αντρέας Κημήτρης:** «Άρα, ρήξη παρθενικού υμένα σε βρέφος 5 μηνών, το οποίο οι γονείς πήραν στο νοσοκομείο με εκδορές. Ιατροδικαστής ποιος ήταν, να ψάξουμε να τον βρούμε».
- **Νικόλας Ζαννέτος:** «Ελένη Αντωνίου».
- **Αντρέας Κημήτρης:** «Ελένη Αντωνίου, ωραία. Να ψάξουμε την κ. Αντωνίου, για να έχουμε μια παρέμβαση. Νικόλα μου σ' ευχαριστούμε. Πίσω στον Ιάκωβο».

[...]

- **Αντρέας Κημήτρης:** «Κυρίες και κύριοι, ακούσατε τον Νικόλα τον Ζαννέτο νωρίτερα, για την υπόθεση πεντάμηνου βρέφους, που εξετάστηκε από την ιατροδικαστή Ελένη Αντωνίου και βρέθηκε με ρήξη παρθενικού υμένα. Η κ.

Αναστασία Παπαδοπούλου, πρόεδρος του Συμβουλίου «ΦΩΝΗ» είναι στην τηλεφωνική μας γραμμή, κ. Παπαδοπούλου, καλό σας μεσημέρι».

- **Αναστασία Παπαδοπούλου:** «Καλό μεσημέρι, Ανδρέα μου».
- **Αντρέας Κημήτρης:** «Τι μπορούμε να πούμε γι' αυτό το θέμα, για να μην ξεφύγουμε κι από το όλο ζήτημα;»
- **Αναστασία Παπαδοπούλου:** «Να πούμε ότι δυστυχώς δεν είναι η πρώτη φορά που έχουν συμβεί τέτοια περιστατικά, ούτε δυστυχώς πιστεύω θα είναι η τελευταία. Ίσως η ηλικία του παιδιού να είναι κάτι το οποίο δεν έχει ακουστεί στο παρελθόν, αλλά δυστυχώς υπήρξαν τέτοια περιστατικά, υπήρχαν από πάρα πολλά χρόνια. Είναι, επίσης, όπως έχω πει και κάπου αλλού, δυστυχώς στην παιδική πορνογραφία, όταν μιλάμε για τα αρχαία παιδικής πορνογραφίας είναι μεγάλο αριθμός εκείνου του υλικού που ασχολείται με βρέφη και αποκλειστικά με βρέφη. Και κάθε υλικό ή κάθε αρχείο παιδικής πορνογραφίας να μην ξεχνάμε ότι αντικατοπτρίζει μια τέτοια πράξη. Δεν θέλω να σχολιάσω το συγκεκριμένο περιστατικό επειδή διερευνείται. Αλλά να σκεφτούν όλοι ότι σε αυτή την περίπτωση ίσως, δεν γνωρίζω πως, αλλά υπήρξε και κάτι καλό. Ότι πήγε το παιδί για εξέταση και έχει αποκαλυφθεί η πιθανή σεξουαλική κακοποίηση, με την ιατροδικαστική εξέταση. Δυστυχώς, σε πάρα πολλές τέτοιες περιπτώσεις και σε περιπτώσεις όπου τα παιδιά είναι τέτοιας μικρής ηλικίας, δεν γίνεται αυτό, γιατί δεν μπορούν τα ίδια τα παιδιά να σπάσουν τη σιωπή τους και να αποκαλύψουν αυτό που γίνεται. Και υπάρχουν, δυστυχώς, πολλές τέτοιες περιπτώσεις.
- **Αντρέας Κημήτρης:** «Άρα πήραν το βρέφος στο νοσοκομείο γι' άλλο θέμα και από την εξέταση διαπιστώθηκε η ρήξη παρθενικού υμένα. Ποιος άνθρωπος μπορεί να κάνει τέτοιο, κ. Παπαδοπούλου Δηλαδή, ποια εν τα βασικά χαρακτηριστικά του προφίλ αυτών των ανθρώπων;»
- **Αναστασία Παπαδοπούλου:** «Κοιτάξετε, όταν μιλάμε για κακοποίηση σε παιδιά τέτοιας μικρής ηλικίας, δεν μιλάμε πλέον για ένα απλό παιδεραστή. Καθαρά μιλάμε για παιδόφιλο. Για ένα άτομο με ψυχιατρική ή ψυχολογική σύνδρομο ασθένειας, ο οποίος δυστυχώς διεγείρεται μόνο με αυτές τις πράξεις. Αυτό είναι ουσιαστικά το προφίλ ενός παιδοφίλου. Υπάρχουν, δυστυχώς, στην κοινωνία μας και έχουμε και στην εκπομπή σας συζητήσει πάρα πολλές φορές, τα περιστατικά είναι πάρα πολλά, είναι τρομαχτικός ο αριθμός και σίγουρα, όμως, ένα περιστατικό το οποίο

περιλαμβάνει βρέφος αναδεικνύει μια ακόμα πιο τρομαχτική εικόνα αυτού του φαινομένου».

- **Αντρέας Κημήτρης:** «**Τώρα τι πρέπει να γίνει; Οι γονείς θα απομονωθούν από το βρέφος ή δεν εξετάζεται αυτό το θέμα από την Αστυνομία; Αν έχετε ενημερωθεί, κ. Παπαδοπούλου**».
- **Αναστασία Παπαδοπούλου:** «Πρώτον δεν έχω ενημερωθεί και ούτε πρέπει να ενημερωθώ, διότι η υπόθεση βρίσκεται υπό διερεύνηση».
- **Αντρέας Κημήτρης:** «Μάλιστα»
- **Αναστασία Παπαδοπούλου:** «Υπάρχουν, όμως, οι διαδικασίες έχουν καταγραφεί κάτω, έχει 3 – 4 χρόνια που έχουμε δουλέψει πάρα πολλοί μαζί με τις αρμόδιες υπηρεσίες. Οι διαδικασίες είναι εκεί και είμαι σίγουρη ότι η Αστυνομία θα λάβει όλα τα ενδεδειγμένα μέτρα για να φτάσει στην απάντησή γι' αυτό το περιστατικό».
- **Αντρέας Κημήτρης:** «Να είστε καλά κ. Παπαδοπούλου, σας ευχαριστούμε πάρα πολύ για την παρέμβασή σας».
[...]
- **Αντρέας Κημήτρης:** «**Πάμε ξανά στην υπόθεση του βρέφους, όπου έχουμε ρήξη παρθενικού υμένα σε βρέφος πέντε (5) μηνών.** Είναι στην τηλεφωνική μας γραμμή ο γιατρός Ευθύμιος Τσιβιτανίδης, Βοηθός Διευθυντής της Παιδοχειρουργικής του Μακαρίου. Καλό σας μεσημέρι».

Οθόνη: «ΕΥΘΥΜΙΟΣ ΤΣΙΒΙΤΑΝΙΔΗΣ – Βοηθός Διευθυντής Παιδοχειρουργικής Μακαρίου - 5ΜΗΝΟ ΒΡΕΦΟΣ ΜΕ ΡΗΞΗ ΠΑΡΘΕΝΙΚΟΥ ΥΜΕΝΑ»

- **Δρ. Ευθύμιος Τσιβιτανίδης (Β. Δ/ντής της Παιδοχειρουργικής του Μακαρίου):** «Καλό σας μεσημέρι».
- **Αντρέας Κημήτρης:** «Τι καταγράφουν τα δικά σας ευρήματα σε σχέση με αυτή την υπόθεση;»
- **Δρ. Ευθύμιος Τσιβιτανίδης:** «Πρόκειται για ένα συγκλονιστικό και ταυτόχρονα τραγικό περιστατικό. **Όπου ένα θήλυ βρέφος, ένα κοριτσάκι, μόλις πέντε μηνών, έχει υποστεί σεξουαλική κακοποίηση, σύμφωνα με αυτά που καταμαρτυρεί η μητέρα ύποπτος θεωρείται ο πατέρας. Η μητέρα κατήγγειλε την υπόθεση στην**

αστυνομία, το συμβάν έχει γίνει χθες το απόγευμα. Το κατήγγειλε στην αστυνομία και το παιδί μεταφέρθηκε στο Μακάριο Νοσοκομείο, εξετάστηκε από τον επί καθηκοντι παιδοχειρουργό, από γυναικολόγο και διεπιστώθη πράγματι ότι έφερε σημεία βιασμού, σεξουαλικής κακοποίησης.

- **Αντρέας Κημήτρης:** «Άρα δεν είχαν φέρει το παιδί όπως αρχικά είδε το φως της δημοσιότητας η ιστορία στο νοσοκομείο για άλλη υπόθεση».
- **Δρ. Ευθύμιος Τσιβιτανίδης:** «Όχι, όχι. Το κατήγγειλε».
- **Αντρέας Κημήτρης:** «Πήγε η μάνα στην αστυνομία, έκανε καταγγελία και η Αστυνομία πήρε το βρέφος και ήρθε κοντά σας».
- **Δρ. Ευθύμιος Τσιβιτανίδης:** «Μάλιστα είναι και η μητέρα μαζί. Το παιδί νοσηλεύεται εκτός κινδύνου. Έχουν ειδοποιηθεί ήδη οι κοινωνικές υπηρεσίες του κράτους, που φαίνεται έχουν επιληφθεί της υπόθεσης και τώρα θα πρέπει να επικεντρωθούμε στα περαιτέρω. Πώς θα αντιμετωπιστεί αυτό το παιδί στη συνέχεια, που θα διαβιεί, πού θα ζει μαζί με τη μητέρα του κι όλα αυτά».
- **Αντρέας Κημήτρης:** «Η κακοποίηση έγινε χθες μας είπατε γιατρέ;»
- **Δρ. Ευθύμιος Τσιβιτανίδης:** «Ναι».
- **Αντρέας Κημήτρης:** «Έχετε ξαναδεί εσείς τέτοιο πράγμα τόσα χρόνια;»
- **Δρ. Ευθύμιος Τσιβιτανίδης:** «Έχουμε δει πολλές φορές, αλλά όχι σε πεντάμηνο βρέφος. Δυστυχώς είχαμε δει πολλές φορές σε μεγαλύτερες, όμως, ηλικίες. **Αλλά σε πεντάμηνο βρέφος, εγώ προσωπικά είμαι 32 χρόνια παιδοχειρουργός πρώτη φορά βλέπω ένα μωρό πέντε μηνών να έχει επισυμβεί τέτοια κακοποίηση.** Είναι τραγικό».
- **Αντρέας Κημήτρης:** «Είναι εκτός κινδύνου το βρέφος γιατρέ;»
- **Δρ. Ευθύμιος Τσιβιτανίδης:** «Είναι εκτός κινδύνου, είναι εκτός κινδύνου, αλλά το θέμα είναι τι θα γίνει παρακάτω».
- **Αντρέας Κημήτρης:** «Η κατάσταση της μάνας, πώς την είδατε εσείς;»

- Δρ. Ευθύμιος Τσιβιτανίδης: «Είναι κι αυτή συγκλονισμένη. Να πω ότι είναι και αλλοδαπή και υπάρχει μια σχετική δυσκολία στην επικοινωνία, αλλά δεν παύει να είναι τραγικό γεγονός».
- Αντρέας Κημήτρης: «Γιατρέ σας ευχαριστούμε για τον χρόνο σας, καλή συνέχεια, καλή δουλειά. Πάμε στον Νικόλα τον Ζαννέτο καθώς έχει εξέλξει αυτό το ρεπορτάζ».
- Νικόλας Ζαννέτος: «Επαρχιακό Δικαστήριο Λευκωσίας, συνεδρίασε κεκλεισμένων των θυρών. Εκεί βρέθηκε ο πατέρας, τον οποίο οδήγησε η Αστυνομία. Πενθήμερη προσωποκράτηση. Και περιμένουμε τις έρευνες να δούμε πού θα πάει αυτή η ιστορία».
- Αντρέας Κημήτρης: «Μ' αυτά και μ' αυτά να αλλάξουμε θέμα κυρίες και κύριοι, κυρίως γιατί μας δυσκολεύει η υπόθεση με το βρέφος».

[...]

- Αντρέας Κημήτρης: «Πάμε στον Νικόλα τον Ζαννέτο να μας «μαζέψει» το κύριο θέμα αν θες που καθόρισε τη μέρα, αλλά με τις τραγικές του διαστάσεις».
- Νικόλας Ζαννέτος: «Λοιπόν, πάμε να δούμε μια ακόμη φορά τα γεγονότα. Μια μάνα κατήγγειλε στην Αστυνομία ότι το πεντάμηνο βρέφος της κακοποιήθηκε από τον πατέρα του. Πήγε στο Μακάριο Νοσοκομείο, διαπιστώθηκε από γιατρό και ιατροδικαστή ρήξη παρθενικού υμένα του βρέφους και σημεία βιασμού. Ακούσαμε και προηγουμένως τον Βοηθό Διευθυντή του Παιδοχειρουργικού του Μακαρίου να μας λέει ότι νοσηλεύεται το βρέφος εκτός κινδύνου. Όμοιο περιστατικό δεν έχει δει είτε ο άνθρωπος εδώ και 35 χρόνια με τόσο μικρό μωρό. Κεκλεισμένων των θυρών το Επαρχιακό Δικαστήριο επέβαλε πενήμερη κράτηση στον πατέρα».

Σύμφωνα με επιστολή του Υπεύθυνου του Γραφείου Τύπου και Δημοσίων Σχέσεων της Αστυνομίας Κύπρου, Ανδρέα Αγγελίδη, προς την Αρχή Ραδιοτηλεόρασης, ημερομ. **21.03.2019**, το Γραφείο Τύπου «σε καμία περίπτωση επιβεβαίωσε ή ενημέρωσε με οποιοδήποτε τρόπο, οποιοδήποτε δημοσιογράφο για τις εν λόγω πληροφορίες, ούτε και εξέδωσε οποιαδήποτε ανακοίνωση ή δελτίο σε σχέση με την υπό αναφορά υπόθεση» (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α).

2. Στις **20.02.2019**, μεταξύ των ωρών **11:00 – 13:00**, ο οργανισμός μετέδωσε, στο πλαίσιο του ειδησεογραφικού προγράμματος «**ALPHA Ενημέρωση**», **ρεπορτάζ με θέμα τη βία εναντίον παιδιού («ρήξη παρθενικού υμένα βρέφους πέντε (5)**

μηγών») που πιθανόν να προκάλεσε φόβο, χωρίς να ληφθεί ειδική πρόνοια ώστε αυτό να προπαρασκευαστεί με ευαισθησία, κατά παράβαση του Κανονισμού 24(2)(ε) των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000).

Ισχύουν τα γεγονότα του υποστοιχείου 1.

3. Στις **20.02.2019**, μεταξύ των ωρών **11:00 – 13:00**, ο οργανισμός μετέδωσε, στο πλαίσιο του ειδησεογραφικού προγράμματος «**ALPHA Ενημέρωση**», ρεπορτάζ για τη «**ρήξη παρθενικού υμένα βρέφους**» πέντε (5) μηνών, με αναφορά στον πατέρα του παιδιού, ο οποίος δεν απήλαυσε δίκαιης, ορθής και αξιοπρεπούς συμπεριφοράς, κατά παράβαση του Κανονισμού 28(1) των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000).

Ισχύουν τα γεγονότα του υποστοιχείου 1.

4. Στις **20.02.2019**, μεταξύ των ωρών **11:00 – 13:00**, ο οργανισμός μετέδωσε, στο πλαίσιο του ειδησεογραφικού προγράμματος «**ALPHA Ενημέρωση**», ρεπορτάζ για τη «**ρήξη παρθενικού υμένα**» βρέφους πέντε (5) μηνών, κατά το οποίο μεταδόθηκαν πληροφορίες που δυνατόν να οδήγησαν στην αποκάλυψη της ταυτότητας ανήλικου παιδιού, το οποίο εμπλεκόταν σε αστυνομική διαδικασία, κατά παράβαση του Κανονισμού 32(3)(δ) των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000).

Ισχύουν τα γεγονότα του υποστοιχείου 1.

5. Στις **20.02.2019**, μεταξύ των ωρών **20:20 – 21:15**, ο οργανισμός μετέδωσε, στο πλαίσιο του κεντρικού Δελτίου Ειδήσεων «**ALPHA NEWS**», ρεπορτάζ για βρέφος πέντε (5) μηνών «**θύμα βιασμού και σεξουαλικής κακοποίησης**», που δεν διεπύονταν από την αρχή του σεβασμού της προσωπικότητας, της υπόληψης και του ιδιωτικού βίου του ανήλικου παιδιού, της μητέρας και του πατέρα του, κατά παράβαση του άρθρου 26(1)(ε) του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμου 7(Ι)/98 (όπως αυτός τροποποιήθηκε μεταγενέστερα).

Συγκεκριμένα, το θέμα αναφέρθηκε ως δεύτερη είδηση στους **Τίτλους Ειδήσεων**:

- **Αιμιλία Κερεβέζου** (παρουσιάστρια Δελτίου): «**Σοκαρισμένη όλη η Κύπρος. Βρέφος μόλις πέντε μηνών θύμα βιασμού και σεξουαλικής κακοποίησης.**

Νοσηλεύεται στο Μακάριο. **Πάγωσαν οι γιατροί που το εξέτασαν.** Πώς απεκαλύφθη η πρωτοφανής υπόθεση».

Τίτλος στην οθόνη: «ΕΙΔΗΣΗ - ΣΟΚ»

Μετά τους τίτλους ειδήσεων, το ρεπορτάζ μεταδόθηκε ως **πρώτη είδηση**:

- **Αιμιλία Κελεβεζού:** «Και κάνουμε αρχή, κυρίες και κύριοι, με την είδηση που έχει προκαλέσει από το πρωί σοκ σε όλη την Κύπρο. Ένα βρέφος μόλις πέντε μηνών υπέστη σεξουαλική κακοποίηση, έχει ρήξη παρθενικού υμένα. Οι γιατροί που εξέτασαν το παιδί πάγωσαν. Η υπόθεση καταγγέλθηκε στην Αστυνομία. Γίνονται έρευνες και ανακρίσεις. Πάμε να δούμε όλες τις πληροφορίες γύρω από την πρωτοφανή για τα κυπριακά δεδομένα υπόθεση.

Οθόνη: «ΠΑΓΩΣΕ ΤΟ ΠΑΓΚΥΠΡΙΟ. ΣΟΚ ΚΑΙ ΑΠΟΤΡΟΠΙΑΣΜΟΣ. ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΗ ΚΑΚΟΠΟΙΗΣΗ ΒΡΕΦΟΥΣ».

ΡΕΠΟΡΤΑΖ

Οθόνη: «ΣΟΚ ΚΑΙ ΑΠΟΤΡΟΠΙΑΣΜΟΣ. ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΗ ΚΑΚΟΠΟΙΗΣΗ ΒΡΕΦΟΥΣ»

«Ρεπορτάζ: Ραφαέλα Στυλιανού – r.stylianou@alphacyprus.com.cy»

- **Δημοσιογράφος (Ραφαέλα Στυλιανού):** «Σοκ και αποτροπιασμός στο παγκύπριο. Πεντάμηνο βρέφος υπέστη σεξουαλική κακοποίηση».

Ταυτόχρονα στην οθόνη μεταδίδεται τίτλος με υπερμεγέθη γράμματα **«ΦΡΙΚΙΑΣΤΙΚΑ ΕΥΡΗΜΑΤΑ»**

- **Δημοσιογράφος:** «Η συγκλονιστική αποκάλυψη έγινε όταν αφού η μητέρα του εντόπισε εκδορές και κάποια άλλα σημάδια στο σώμα του, το μετέφερε στο Μακάριο για εξετάσεις. **Η διαπίστωση φρικιαστική. Δεν την χωράει ο ανθρώπινος νους».**

Οθόνη: «ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΗ ΚΑΚΟΠΟΙΗΣΗ ΒΡΕΦΟΥΣ. ΣΥΓΚΛΟΝΙΣΜΕΝΗ Η ΚΟΙΝΗ ΓΝΩΜΗ».

- **Δημοσιογράφος:** «Τόσο η ιατροδικαστής Ελένη Αντωνίου, όσο και η ειδική γυναικολόγος διαπίστωσαν ότι **υπέστη ρήξη παρθενικού υμένα».**

- **Δηλώσεις Ευθύμιου Τσιβιτανίδη** (Βοηθός Διευθ. Παιδοχειρουργικής Μακάριου Νοσοκομείου): «Πρόκειται για ένα συγκλονιστικό και ταυτόχρονα τραγικό περιστατικό. **Όπου ένα θήλυ βρέφος, ένα κοριτσάκι, μόλις πέντε μηνών, έχει υποστεί σεξουαλική κακοποίηση, διεπιστώθη πράγματι ότι έφερε σημεία βιασμού.** Το παιδί νοσηλεύεται εκτός κινδύνου».
- **Δημοσιογράφος:** «Σύμφωνα με πληροφορίες η Αστυνομία ενημερώθηκε από ιατρό του Μακάριου Νοσοκομείου, για το περιστατικό, **με τη μητέρα να μην δίνει ξεκάθαρες απαντήσεις**».

Τιτλάκι στο κάτω μέρος της οθόνης αναγράφει **ΜΗΤΕΡΑ, ΠΕΝΤΑΜΗΝΟΥ ΒΡΕΦΟΥΣ**. Στην αριστερή πλευρά της οθόνης προβάλλεται γυναικεία φιγούρα και ταυτόχρονα στη δεξιά πλευρά **με την τεχνική της μοιρασμένης οθόνης (split screen)** αναγράφονται και ταυτόχρονα μεταδίδονται, προφανώς από άλλη λειτουργό του τηλεοπτικού οργανισμού, τα εξής:

«Είχα δείξει στον σύζυγό μου πώς να καθαρίζει το παιδί και ενδεχομένως, στην προσπάθειά του να του αλλάξει πανί, ίσως το άγγιξε και του προκάλεσε ζημιά».

- **Δηλώσεις Ευθύμιου Τσιβιτανίδη** (Βοηθός Διευθ. Παιδοχειρουργικής Μακάριου Νοσοκομείου): «**Σε πεντάμηνο βρέφος, εγώ προσωπικά είμαι 32 χρόνια παιδοχειρουργός πρώτη φορά βλέπω ένα μωρό πέντε μηνών να έχει επισυμβεί τέτοια κακοποίηση**».

[Στην οθόνη αναγράφεται τιτλάκι: **ΣΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ. ΧΕΙΡΟΠΕΔΕΣ ΣΤΟΝ ΠΑΤΕΡΑ**].

Οθόνη: με υπερμεγέθη γράμματα αναγράφεται ΧΕΙΡΟΠΕΔΕΣ ΣΤΟΝ ΠΑΤΕΡΑ ΤΟΥ ΒΡΕΦΟΥΣ και προβάλλεται εικόνα χεριών που είναι δεμένα πισθάγκωνα με χειροπέδες.

- **Δημοσιογράφος:** «Την υπόθεση διερευνά με τη δέουσα διακριτικότητα η Αστυνομία μέλη της οποίας πέρασαν χειροπέδες στον πατέρα του πεντάμηνου βρέφους για διευκόλυνση των ανακρίσεων. Το πρωί οδηγήθηκε ενώπιον του Επαρχιακού δικαστηρίου Λευκωσίας το οποίο σε κεκλεισμένων των θυρών διαδικασία διέταξε την κράτησή του για πέντε μέρες. Ο ίδιος πάντως σύμφωνα με πληροφορίες αρνείται κάθε ανάμιξη, προβάλλοντας μάλιστα τη θέση ότι αυτός πρότεινε να μεταφερθεί το μωρό στο νοσοκομείο. «Δεν είναι η πρώτη φορά που έχουν συμβεί τέτοια περιστατικά, αλλά ούτε η τελευταία» δηλώνει η Αναστασία Παπαδοπούλου.

- **Αναστασία Παπαδοπούλου (Πρόεδρος Συμβουλίου «ΦΩΝΗ»):** «Ίσως η ηλικία του παιδιού να είναι κάτι το οποίο δεν έχει ακουστεί στο παρελθόν, αλλά δυστυχώς υπήρξαν τέτοια περιστατικά.
- **Δημοσιογράφος:** «**Η Αναστασία Παπαδοπούλου εξηγεί ποιο είναι το προφίλ ενός ανθρώπου που προβαίνει σε αυτή τη φρικιαστική πράξη:**
- **Δηλώσεις Αν. Παπαδοπούλου:** «Δεν μιλάμε, πλέον, για ένα απλό παιδεραστή. Καθάρá μιλάμε για παιδόφιλο. Για ένα άτομο με ψυχιατρική ή ψυχολογική σύνδρομο ασθένειας, ο οποίος δυστυχώς διεγείρεται μόνο με αυτές τις πράξεις. Υπάρχουνε δυστυχώς στην κοινωνία μας περιστατικά είναι πάρα πολλά, είναι τρομαχτικός ο αριθμός».
- **Δημοσιογράφος:** «**Ο ύποπτος αναμένεται να ανακριθεί εκ νέου, όπως και η μητέρα του βρέφους».**

Σύμφωνα με επιστολή του Υπεύθυνου του Γραφείου Τύπου και Δημοσίων Σχέσεων της Αστυνομίας Κύπρου, Ανδρέα Αγγελίδη, προς την Αρχή Ραδιοτηλεόρασης, ημερομ. **21.03.2019**, το Γραφείο Τύπου «σε καμία περίπτωση επιβεβαίωσε ή ενημέρωσε με οποιοδήποτε τρόπο, οποιοδήποτε δημοσιογράφο για τις εν λόγω πληροφορίες, ούτε και εξέδωσε οποιαδήποτε ανακοίνωση ή δελτίο σε σχέση με την υπό αναφορά υπόθεση» **(ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α)**.

Περαιτέρω, στις **20.02.2019** η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης, λαμβάνοντας υπόψη την ιδιαιτερότητα και τη σοβαρότητα του περιστατικού, είχε αποστείλει **Εγκύκλιο με αριθμό 4/2019** στους τηλεοπτικούς οργανισμούς, προκειμένου ν' αντιμετωπίσουν το εν λόγω θέμα με τον δέοντα σεβασμό και ευαισθησία και ν' αποφύγουν την αναφορά σε αχρείαστες πληροφορίες **(ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β)**.

6. Στις **20.02.2019**, μεταξύ των ωρών **20:20 – 21:15**, ο οργανισμός μετέδωσε, στο πλαίσιο του κεντρικού Δελτίου Ειδήσεων «**ALPHA NEWS**», **ρεπορτάζ με θέμα τη βία εναντίον παιδιού («θύμα βιασμού και σεξουαλικής κακοποίησης»)**, που πιθανόν να προκάλεσε φόβο, χωρίς να ληφθεί ειδική πρόνοια ώστε αυτό να προπαρασκευαστεί με ευαισθησία, κατά παράβαση του **Κανονισμού 24(2)(ε)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000).

Ισχύουν τα γεγονότα του υποστοιχείου 5.

7. Στις **20.02.2019**, μεταξύ των ωρών **20:20 – 21:15**, ο οργανισμός μετέδωσε, στο πλαίσιο του κεντρικού Δελτίου Ειδήσεων «**ALPHA NEWS**», **ρεπορτάζ για βρέφος πέντε (5) μηνών «θύμα βιασμού και σεξουαλικής κακοποίησης»**, με αναφορά **στον πατέρα του παιδιού, ο οποίος δεν απήλαυσε δίκαιης, ορθής και αξιοπρεπούς συμπεριφοράς**, κατά παράβαση του **Κανονισμού 28(1)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000).

Ισχύουν τα γεγονότα του υποστοιχείου 5.

8. Στις **20.02.2019**, μεταξύ των ωρών **20:20 – 21:15**, ο οργανισμός μετέδωσε, στο πλαίσιο του κεντρικού Δελτίου Ειδήσεων «**ALPHA NEWS**», **ρεπορτάζ για βρέφος πέντε (5) μηνών, «θύμα βιασμού και σεξουαλικής κακοποίησης»**, κατά το οποίο **μεταδόθηκαν πληροφορίες που δυνατόν να οδήγησαν στην αποκάλυψη της ταυτότητας ανήλικου παιδιού, το οποίο εμπλεκόταν σε αστυνομική διαδικασία**, κατά παράβαση του **Κανονισμού 32(3)(δ)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000).

Ισχύουν τα γεγονότα του υποστοιχείου 5.

9. Στις **21.02.2019**, μεταξύ των ωρών **11:00 – 13:00**, ο οργανισμός μετέδωσε, στο πλαίσιο του ειδησεογραφικού προγράμματος «**ALPHA Ενημέρωση**», «**ρεπορτάζ για βρέφος πέντε μηνών που διαγνώστηκε με ρήξη παρθενικού υμένα**», που δεν **διεπτόταν από την αρχή του σεβασμού της προσωπικότητας, της υπόληψης και του ιδιωτικού βίου του ανήλικου παιδιού, της μητέρας και του πατέρα του**, κατά παράβαση του άρθρου **26(1)(ε)** του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμου 7(Ι)/98 (όπως αυτός τροποποιήθηκε μεταγενέστερα).

Συγκεκριμένα, μεταξύ άλλων, μεταδόθηκαν τα ακόλουθα:

Κυριότερες ειδήσεις σε τίτλους (1^η είδηση): «Ερωτήματα προκύπτουν για την υπόθεση του πεντάμηνου βρέφους. Η πρώτη είδηση που μεταδόθηκε χθες ήταν **για ένα βρέφος πέντε μηνών που διαγνώστηκε με ρήξη παρθενικού υμένα. Στη συνέχεια γιατρός από το Μακάρειο Νοσοκομείο ανέφερε ότι το βρέφος κακοποιήθηκε σεξουαλικά και ότι υπήρχαν στοιχεία βιασμού. Έπειτα όμως εκφράστηκαν απόψεις ότι μπορεί και να μην είναι βιασμός ή ότι μπορεί ο πατέρας να τραυμάτισε το βρέφος ενώ του άλλαζε το πανί του. Η Αστυνομία, όμως, εξασφάλισε από το Δικαστήριο Διάταγμα πενήμερης**

κράτησης του πατέρα και εξετάζει υπόθεση σεξουαλικής κακοποίησης πεντάμηνου βρέφους».

Ρεπορτάζ (3^η είδηση στο πρόγραμμα):

- **Ανδρέας Κημήτρης** (Παρουσιαστής): «Πίσω στην Ραφαέλα την Στυλιανού, κυρίες και κύριοι, για όλα τα νεότερα σε σχέση με την υπόθεση του πεντάμηνου βρέφους. Ραφαέλα, σ' ακούμε».

- **Ραφαέλα Στυλιανού** (Δημοσιογράφος): «Αντρέα, να πάμε σε μια εξέλιξη της τελευταίας στιγμής, ο Υπουργός Υγείας διέταξε διοικητική έρευνα για να διαπιστωθεί αν ακολουθήθηκε το Πρωτόκολλο ως είθισται, αλλά να διαπιστωθεί κατά πόσο οι δημόσιες τοποθετήσεις που έγιναν από γιατρό ήταν τεκμηριωμένες. Το παιδί πήρε εξιτήριο και βρίσκεται με τη μητέρα του, ενώ ο οργανισμός Hope For Children μέσα από το σπίτι του Παιδιού στηρίζει την οικογένεια, μέχρι να ολοκληρωθεί η διερεύνηση της υπόθεσης. Να πούμε ότι ανοιχτό το ενδεχόμενο το πεντάμηνο βρέφος, η ιστορία του οποίου συγκλονίζει από χθες το παγκύπριο, να μην υπέστη σεξουαλική κακοποίηση, κι αυτό γιατί προκύπτει μετά από δηλώσεις του Διευθυντή του Μακάρειου Νοσοκομείου στην εφημερίδα Φιλελεύθερος. Είπε χαρακτηριστικά: «Δεν μπορώ να πω ότι έγινε κακοποίηση, δεν φαίνεται να υπάρχει βιασμός». Χωρίς να αποκλείει το ενδεχόμενο η ρήξη του παρθενικού υμένα που διαπιστώθηκε στο βρέφος να προκλήθηκε από την τριβή κάποιου έντονου καθαρισμού στην περιοχή. Μιλώντας στην πρωινή ενημέρωση του ALPHA ο ιατροδικαστής Μάριος Ματσάκης δήλωσε πως δεν πιστεύει ότι το βρέφος υπέστη βιασμό. Ενώ Αντρέα να υπενθυμίσουμε ότι χθες ο Βοηθός Διευθυντής της Παιδοχειρουργικής Κλινικής του Μακάρειου Νοσοκομείου, μιλώντας στον ALPHA, είχε μια αντίθετη άποψη, ανέφερε ότι το βρέφος έπεσε θύμα σεξουαλικής κακοποίησης, αφού έχει σημάδια βιασμού. Για την υπόθεση τώρα, υπενθυμίζεται ότι συνελήφθη ο πατέρας του βρέφους, ο οποίος χθες το πρωί οδηγήθηκε ενώπιον του Δικαστηρίου, το οποίο σε κεκλεισμένων των θυρών διαδικασία διέταξε την κράτησή του για πέντε μέρες, ενώ αναμένεται ο ύποπτος να ανακριθεί εκ νέου, όπως και η μητέρα του πεντάμηνου βρέφους, με τις έρευνες της Αστυνομίας να συνεχίζονται».

- **Ανδρέας Κημήτρης**: «Ραφαέλλα, σ' ευχαριστούμε πάρα πολύ για το ρεπορτάζ. Έχουμε, λοιπόν, διοικητική έρευνα από τον Υπουργό Υγείας. Νικόλα, αν μπορείς να μας δώσεις το σκεπτικό του κ. Ματσάκη, καθώς ήταν ο πρώτος που αμφισβήτησε χθες το ενδεχόμενο του βιασμού».

- **Νικόλαος Ζαννέτος** (Δημοσιογράφος): «Λοιπόν, διαβάζω αυτό ακριβώς που έχει αναφέρει: «Ένας βιασμός σε βρέφος είναι εξαιρετικά σπάνιο φαινόμενο ιατροδικαστικά και συνεπάγεται σοβαρότατο τραυματισμό, πιθανόν και θάνατο, κι αυτό δεν έχει συμβεί από τις πληροφορίες που έχω. Ήταν εντελώς λανθασμένη η διάγνωση αυτή».
- **Ανδρέας Κημήτρης**: «Μάλιστα. Αυτό μας φέρνει στην κουβέντα μας με τον ποινικόλογο, τον κ. Γιάννη Πολυχρόνη. [...] Και θέλω ν' αρχίσω πρώτα με τα στοιχεία αμφισβήτησης, καθώς χθες γιατρός από το Μακάρειο παρενέβη στην εκπομπή και μας είπε ότι έχουμε μια πρωτοφανή υπόθεση σεξουαλικής κακοποίησης πεντάμηνου βρέφους. Πρώτη φορά είδα μπροστά μου 32 χρόνια στο επάγγελμα. Από εκείνη τη στιγμή και μετά άρχισαν οι φωνές αμφισβήτησης. Η δική σας εμπειρία τι λέει γι' αυτά τα πράγματα;»
- **Γ. Πολυχρόνης** (ποινικόλογος): «Εγώ συμφωνώ με τον κ. Ματσάκη. Σε τέτοια τρυφερή ηλικία ένας ενδεχόμενος βιασμός πολύ πιθανό να οδηγήσει σε θάνατο ή σε πολύ πολύ σοβαρό τραυματισμό, γιατί θα υπάρξουν εσωτερικές αιμορραγίες. Το μόνο παράδειγμα που έρχεται στο μυαλό μου είναι μια υπόθεση στη Χιλή, τον Μάιο του 2018, όπου ένα 19μηνο βρέφος οδηγήθηκε στο νοσοκομείο με σημάδια κακοποίησης, πρωκτικής. Ήταν αγοράκι και μετά από 5-6 ώρες απεβίωσε, παρά τις τεράστιες προσπάθειες των γιατρών για να το περιθάλψουν. Αποβίωσε λόγω εσωτερικής αιμορραγίας. Το θεωρώ εξαιρετικά απίθανο να υπήρξε σεξουαλική κακοποίηση ή βιασμός σε ένα 5μηνο βρέφος και να ήταν στην κατάσταση που λεν οι γιατροί ότι το βρήκαν. Και μάλιστα θεωρώ και απαράδεκτο το ότι βιαστήκαν να προβούν σε δημόσιες δηλώσεις για κάτι για το οποίο δεν υπήρχε τελική διάγνωση. Δηλαδή φανταστείτε πόσο άσχημο είναι γι' αυτούς τους γονείς ή και γι' αυτόν τον πατέρα, πέραν του ότι διερευνάται εναντίον του υπόθεση και συμφωνώ να διερευνηθεί να καταβομβαρδίζεται από τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης σε σχέση με το παιδί του».

[...]

- **Ανδρέας Κημήτρης**: «Άρα πρέπει τώρα να γίνουν ξανά εξετάσεις στο βρέφος, αυτά συνάγονται απ' όσα έχουμε συζητήσει, κι από άλλη ομάδα γιατρών και ειδικών, σωστά κ. Πολυχρόνη;»
- **Γ. Πολυχρόνης**: «Θα πει την εκδοχή του ο πατέρας και η μητέρα και θα δουν αυτά τα τραύματα κατά πόσο συνάδουν με τη συγκεκριμένη εκδοχή. **Καταρχήν το πρώτο που πρέπει να διερευνηθεί είναι το πότε επήλθε ρήξη του παρθενικού υμένα. Είναι αυθημερόν εκείνη τη μέρα ή τον προηγούμενο μήνα, που μπορεί το παιδάκι να έπεσε χάρω σ' ένα σκληρό αντικείμενο ή μπορώ να φανταστώ πολλούς**

τρόπους με τους οποίους από ένα ατύχημα να επήλθε αυτή η ρήξη. Άρα, το πρώτο που πρέπει να διερευνηθεί είναι το πότε επήλθε η ρήξη του παρθενικού υμένα. Έπειτα θα πρέπει αν δοθούν οι εξηγήσεις από τον πατέρα, αλλά και από την μητέρα και να ελεγχθούν τα τραύματα αν συνάδουν με την αθωωτική εκδοχή των γονέων. Εάν συνάδουν τότε δεν υπάρχει υπόθεση σεξουαλικής κακοποίησης. Και θα πρέπει να διαχωρίσουμε τη σεξουαλική κακοποίηση από την κακοποίηση. Και η κακοποίηση θα έλεγα είτε εσκεμμένη είτε εξ' αμελείας. Σεξουαλική κακοποίηση σημαίνει θα πρέπει να υπήρχε το στοιχείο της σεξουαλικής, να υπήρχε ένοχη διάνοια ως προς το σεξουαλικό στοιχείο τη στιγμή με την πράξη η οποία ήταν η πράξη της κακοποίησης. Άρα μπορεί να υπάρχει κακοποίηση είτε από αμέλεια είτε εκ προθέσεως, όμως μπορεί να μην υπάρχει τίποτα απ' όλα αυτά. Αυτό που έχει σημασία είναι να δώσουν την εκδοχή τους ο ύποπτος και η μητέρα του παιδιού και ταυτόχρονα να διερευνηθεί ιατροδικαστικά αν συνάδουν τα τραύματα με αυτή την αθωωτική εκδοχή.

- **Ανδρέας Κημήτρης:** «Σεξουαλική κακοποίηση και βιασμός είναι συνώνυμα σωστά;»
- **Γ. Πολυχρόνης:** «Δεν είναι συνώνυμο. Γιατί βιασμός είναι η διείσδυση είναι η διείσδυση στο γεννητικό όργανο, στη μήτρα της γυναίκας. Και γι' αυτό ήρθε η νέα νομοθεσία έρχεται και τις κατατάσσει στην ίδια κατηγορία δεν χρειάζεται για να ποινικοποιηθεί αυστηρά. Η σεξουαλική κακοποίηση κατ' αρχήν για ανήλικα θύματα είναι διαφορετικό απ' ότι για ενήλικα. Σε ανήλικα θύματα η έννοια της κακοποίησης είναι αυστηρή. Γιατί, πλέον, κάτω των 17 ετών το θύμα δεν έχει το δικαίωμα να συγκατατεθεί σε σεξουαλική πράξη με ενήλικα ή άτομο που έχει διαφορά ηλικίας πάνω των τριών χρόνων. Και κάτω των 14 ετών δεν μπορεί να συγκατατεθεί σε σεξουαλική πράξη. Όμως νομικά αυτός ο οποίος είναι ενήλικος και κατά νόμο υπεύθυνος και συμμετέχει με ανήλικο άτομο σε σεξουαλική πράξη το κακοποιά».

[...]

- **Γ. Πολυχρόνης:** «Ακριβώς. Συμφωνώ ότι εάν και εφόσον κάποιος είναι ένοχος για μια τόσο αποτρόπαια πράξη θα πρέπει να υπάρξει μια παραδειγματική ποινή. Όμως πρέπει να κρίνουμε κάποιον θα πρέπει να είμαστε συγκρατημένοι, θα πρέπει να ακούμε τη δική του εκδοχή και θα πρέπει με επιφυλακτικότητα να δούμε όλα τα στοιχεία με επιφυλακτικότητα να δούμε όλα τα στοιχεία».
- **Ανδρέας Κημήτρης:** «Και παραδειγματική ποινή η οποία προβλέπεται από τον Νόμο».

- **Γ. Πολυχρόνης:** «Ειδικά πατέρας κακοποιούσε σεξουαλικά ένα βρέφος πέντε μηνών η ποινή θα πρέπει να είναι τέτοια ούτως ώστε, θα έλεγα μεγαλύτερη κι από τις περιπτώσεις του φόνου. Όμως επειδή η ποινή θα είναι τόσο αυστηρή να μην πάει κάποιος άνθρωπος αθώος με αυτές τις κατηγορίες και με αυτές τις ποινές χωρίς να έχει καμιά ανάμιξη, ενώ τα γεγονότα είναι πολύ διαφορετικά απ' αυτά που παρουσιάζονται εκ πρώτης όψεως».

Σύμφωνα με επιστολή του Υπεύθυνου του Γραφείου Τύπου και Δημοσίων Σχέσεων της Αστυνομίας Κύπρου, Ανδρέα Αγγελίδη, προς την Αρχή Ραδιοτηλεόρασης, ημερομ. **21.03.2019**, το Γραφείο Τύπου «σε καμία περίπτωση επιβεβαίωσε ή ενημέρωσε με οποιοδήποτε τρόπο, οποιοδήποτε δημοσιογράφο για τις εν λόγω πληροφορίες, ούτε και εξέδωσε οποιαδήποτε ανακοίνωση ή δελτίο σε σχέση με την υπό αναφορά υπόθεση» **(ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α)**.

Περαιτέρω, στις **20.02.2019** η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης, λαμβάνοντας υπόψη την ιδιαιτερότητα και τη σοβαρότητα του περιστατικού, είχε αποστείλει **Εγκύκλιο υπ' αριθμό 4/2019** στους τηλεοπτικούς οργανισμούς, προκειμένου ν' αντιμετωπίσουν το εν λόγω θέμα με το δέοντα σεβασμό και ευαισθησία και ν' αποφύγουν την αναφορά σε αχρείαστες πληροφορίες **(ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β)**.

10. Στις **21.02.2019**, μεταξύ των ωρών **20:20 – 21:15**, ο οργανισμός μετέδωσε, στο πλαίσιο του κεντρικού Δελτίου Ειδήσεων «**ALPHA NEWS**», ζωντανή συζήτηση στο στούντιο αναφορικά με τη «**ρήξη παρθενικού υμένα**» **βρέφους πέντε (5) μηνών, που δεν διεπύταν από την αρχή του σεβασμού της προσωπικότητας, της υπόληψης και του ιδιωτικού βίου του ανήλικου παιδιού**, κατά παράβαση του άρθρου **26(1)(ε)** του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμου 7(I)/98 (όπως αυτός τροποποιήθηκε μεταγενέστερα).

Συγκεκριμένα, ειπώθηκαν μεταξύ άλλων τα ακόλουθα:

- **Αιμιλία Κενεβέζου:** «Ο ιατροδικαστής Μάριος Ματσάκης είναι τώρα εδώ μαζί μου. Καλησπέρα σας. Εσείς από την αρχή αμφισβητήσατε τα περί βιασμού, παρά το γεγονός ότι δεν έχετε άμεση εμπλοκή με την υπόθεση».
- **Μάριος Ματσάκης** (ιατροδικαστής): «Καμία άμεση εμπλοκή δεν έχω. Εγώ απλώς χθες άκουσα στα δελτία ειδήσεων ότι βιάστηκε ένα πεντάμηνο κοριτσάκι. Και στη συνέχεια άκουσα ότι δεν είχε σοβαρές κακώσεις ή τραυματισμούς. Και είπα στους δημοσιογράφους που με ρωτήξανε θεωρώ ότι δεν υπάρχει βιασμός σε αυτή την

περίπτωση. Βιασμός σε ένα βρέφος δημιουργεί τεράστιες κακώσεις και πολύ πιθανόν και θάνατο. Και είναι εξαιρετικά εξαιρετικά σπάνιο φαινόμενο. Οπότεν εγώ θεώρησα ότι δεν υπήρχε βιασμός».

- **Αιμ. Κερεβέζου:** «Σεξουαλική κακοποίηση μπορεί ν' αποκλειστεί;»
- **Μ. Ματσάκης:** «Σεξουαλική κακοποίηση είναι άλλο πράγμα. Δεν μπορεί να αποκλειστεί. Στη σεξουαλική κακοποίηση στις πλείστες των περιπτώσεων ίσως δεν έχουμε κανένα σημάδι, κανένα σημείο, καμία εξωτερική κάκωση. Άλλο ο βιασμός, άλλο η σεξουαλική κακοποίηση».
- **Αιμ. Κερεβέζου:** «Αυτό που προσπαθούμε εμείς που δεν είμαστε ειδικοί να καταλάβουμε πώς γίνεται ένας γιατρός να βλέπει και βιασμό και σεξουαλική κακοποίηση και τώρα να μας το αλλάζουν, να μας το ανατρέπουν και να έχουμε δύο απόλυτα διαφορετικές τοποθετήσεις για την κατάσταση ενός βρέφους».
- **Μ. Ματσάκης:** «Καταρχάς δεν γνωρίζουμε αν ο συγκεκριμένος γιατρός ήταν μέρος της εξεταστικής ομάδας. Κάποιες πληροφορίες λένε ότι δεν ήταν. Δεν εξέτασε το παιδάκι καθόλου. Άλλες πληροφορίες λένε ότι ναι, το εξέτασε. Ε, άλλα λένε κάποιοι γιατροί, άλλα λένε κάποιοι άλλοι».
- **Αιμ. Κερεβέζου:** «Μα ο ίδιος ο γιατρός στον οποίο αναφερόμαστε είχε δηλώσει χθες ότι πρώτη φορά συνάντησε κάτι τέτοιο».
- **Μ. Ματσάκης:** «Μάλιστα».
- **Αιμ. Κερεβέζου:** «Άρα, προφανώς εξέτασε το παιδί».
- **Μ. Ματσάκης:** «Άλλες πληροφορίες λένε ότι δεν ήταν μέρος της εξεταστικής ομάδας. Εγώ θεωρώ ότι ήταν ένα πολύ κακό λάθος. Ένας πολύ κακός χειρισμός. Το καλύτερο πράγμα που έχουν να κάνουν είναι να παραδεχτούν ότι έγινε λάθος, να ζητήσουν συγγνώμη και να προσπαθήσουν να μπουν τα πράγματα στη θέση τους. Γιατί έχει γίνει μια τεράστια προσπάθεια στην Κύπρο για να γίνεται μια σωστή αντιμετώπιση αυτών των περιστατικών».
- **Αιμ. Κερεβέζου:** «Τώρα τι πρέπει να γίνει [...] σ' αυτή τη σωστή αντιμετώπιση που θα έπρεπε να 'χουμε;»

- **Μ. Ματσάκης:** «Εγώ θεωρώ ότι ο καλύτερος τρόπος είναι ότι πρέπει να γίνει μια επανεξέταση από μια άλλη ομάδα γιατρών, εξεταστική ομάδα οι οποίοι θα πουν τα δικά τους τα συμπεράσματα».
- **Αιμ. Κενεβέζου:** «Θα πρέπει να κληθούν από το κράτος; Από το Υπουργείο για παράδειγμα;»
- **Μ. Ματσάκης:** «Από την Αστυνομία, την Εισαγγελία».
- **Αιμ. Κενεβέζου:** «Από την Αστυνομία στο πλαίσιο των ερευνών, ναι».
- **Μ. Ματσάκης:** «Έπρεπε ήδη να είχε γίνει αυτό σήμερα. Εγώ από ψες λέω ότι δεν υπάρχει βιασμός. Και το είπα και ψες και το λέω και σήμερα ότι έπρεπε να γίνει επανεξέταση της υπόθεσης για να ξεκαθαρίσει το θέμα. Γιατί τώρα υπάρχει μια αμφισβήτηση, ένας προβληματισμός. Ποια οικογένεια τώρα θα πάρει το παιδί της να το εξετάσουν. Με ποιο κύρος, πλέον, με ποια εγκυρότητα θα μπορεί αυτή η ομάδα να κάνει τη δουλειά της; Ποιο δικαστήριο θα δεχθεί ότι έχει αξιοπιστία;»
- **Αιμ. Κενεβέζου:** «**Το μόνο στο οποίο συμφώνησαν όλοι είναι ότι το κοριτσάκι είχε ρήξη παρθενικού υμένα. Αυτό μας λέει κάτι επιστημονικά; Μπορεί να γεννήθηκε έτσι; Μας δίνει κάποια κατεύθυνση;**»
- **Μ. Ματσάκης:** «Καταρχάς όσον αφορά εμένα εγώ αμφισβητώ όλα τα ευρήματα αυτής της επιστημονικής ομάδας».
- **Αιμ. Κενεβέζου:** «Ακόμα κι αυτό;»
- **Μ. Ματσάκης:** «Εγώ δεν μπορώ να ξέρω τι ακριβώς υπάρχει. Διότι αν υπάρχει αμφισβήτηση όσον αφορά τον βιασμό ή όχι, ε φαντάζεστε πόση αμφισβήτηση μπορεί να υπάρχει αν υπάρχει ρήξη παρθενικού υμένα ή όχι. Εγώ αμφισβητώ όλα τα πορίσματα αυτής της ομάδας. Πρέπει να ξαναγίνει έρευνα, να ξαναγίνει εξέταση και να αποφασίσουν τι ακριβώς έχει το παιδάκι. **Βεβαίως αν υπάρχει ρήξη ή όχι του παρθενικού υμένα αυτό είναι ένα θέμα το οποίο εγώ τουλάχιστον δεν θα συζητούσα δημόσια.** Είναι ένα θέμα το οποίο πρέπει να συζητήσει η ομάδα με τους άντρες που κάνουν την ανάκριση της υπόθεσης».

- **Αιμ. Κενεβέζου:** «Να κάνω και την τελευταία μου ερώτηση. Ένα πεντάμηνο βρέφος αντιλαμβάνεται ότι κακό γίνεται γύρω από το κορμί του; Μπορεί ήδη να έχει γίνει ζημιά; Συναισθηματική;»
- **Μ. Ματσάκης:** «Εγώ δεν είμαι αρμόδιος για να απαντήσω αυτό το ερώτημα. Θα πρέπει να ρωτήσετε ένα παιδοψυχολόγο με ειδικότητα στα βρέφη».

Σύμφωνα με επιστολή του Υπεύθυνου του Γραφείου Τύπου και Δημοσίων Σχέσεων της Αστυνομίας Κύπρου, Ανδρέα Αγγελίδη, προς την Αρχή Ραδιοτηλεόρασης, ημερομ. **21.03.2019**, το Γραφείο Τύπου «σε καμία περίπτωση επιβεβαίωσε ή ενημέρωσε με οποιοδήποτε τρόπο, οποιοδήποτε δημοσιογράφο για τις εν λόγω πληροφορίες, ούτε και εξέδωσε οποιαδήποτε ανακοίνωση ή δελτίο σε σχέση με την υπό αναφορά υπόθεση» **(ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α)**.

Περαιτέρω, στις **20.02.2019** η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης, λαμβάνοντας υπόψη την ιδιαιτερότητα και τη σοβαρότητα του περιστατικού, είχε αποστείλει **Εγκύκλιο υπ' αριθμό 4/2019** στους τηλεοπτικούς οργανισμούς, προκειμένου ν' αντιμετωπίσουν το εν λόγω θέμα με το δέοντα σεβασμό και ευαισθησία και ν' αποφύγουν την αναφορά σε αχρείαστες πληροφορίες **(ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β)**.

Ο οργανισμός, με επιστολή του Δικηγόρου του, κ. Γαστών Χατζηαναστασίου (Χατζηαναστασίου, Ιωαννίδη Δ.Ε.Π.Ε. – Deloitte Legal), ημερομ. **21.06.2019**, απέστειλε τις θέσεις και τις απόψεις του για την παρούσα υπόθεση **(ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι)**.

Έχουμε μελετήσει με μεγάλη προσοχή όλα τα ενώπιόν μας στοιχεία και περιστατικά, συμπεριλαμβανομένων των γραπτών εξηγήσεων του οργανισμού όπως έχουν εκφρασθεί από τον Δικηγόρο του και κατόπιν προσεκτικής παρακολούθησης των εν λόγω προγραμμάτων κρίνουμε ότι:

Ο τηλεοπτικός οργανισμός στις **20.02.2019**, μεταξύ των ωρών **11:00-13:00**, μετέδωσε στο πλαίσιο του ειδησεογραφικού προγράμματος **«ALPHA Ενημέρωση», ρεπορτάζ «για τη ρήξη παρθενικού υμένα βρέφους πέντε (5) μηνών»** και στο πλαίσιο του κεντρικού Δελτίου Ειδήσεων **«ALPHA NEWS»**, που μεταδόθηκε μεταξύ των ωρών **20:20 – 21:15, ρεπορτάζ για βρέφος πέντε (5) μηνών, «θύμα βιασμού και σεξουαλικής κακοποίησης»:**

- που δεν διεπóνταν από την αρχή του σεβασμού της προσωπικότητας, της υπόληψης και του ιδιωτικού βίου του ανήλικου παιδιού, της μητέρας και του πατέρα του (υποστοιχεία 1 και 5).

- που είχαν θέμα τη βία εναντίον παιδιού και πιθανόν να προκάλεσε φόβο, χωρίς να ληφθεί ειδική πρόνοια ώστε αυτό να προπαρασκευαστεί με ευαισθησία (υποστοιχεία 2 και 6).
- με αναφορές στον πατέρα του παιδιού, ο οποίος δεν απήλαυσε δίκαιης, ορθής και αξιοπρεπούς συμπεριφοράς (υποστοιχεία 3 και 7).
- κατά τα οποία μεταδόθηκαν πληροφορίες που δυνατόν να οδήγησαν στην αποκάλυψη της ταυτότητας ανήλικου παιδιού, το οποίο εμπλεκόταν σε αστυνομική διαδικασία (υποστοιχεία 4 και 8).

(Τα γεγονότα των υποστοιχείων εκτίθενται στις σελίδες 2 - 7, 8 - 11 και 12 - 13 της παρούσας απόφασης).

Ο τηλεοπτικός οργανισμός στις **21.02.2019**, μεταξύ των ωρών **11:00-13:00**, μετέδωσε στο πλαίσιο του ειδησεογραφικού προγράμματος «**ALPHA Ενημέρωση**», ρεπορτάζ «για βρέφος πέντε μηνών που διαγνώστηκε με ρήξη παρθενικού υμένα» και στο πλαίσιο του κεντρικού Δελτίου Ειδήσεων «**ALPHA NEWS**», μεταξύ των ωρών **20:20 – 21:15**, ζωντανή συζήτηση στο στούντιο αναφορικά με τη «**ρήξη παρθενικού υμένα**» βρέφους πέντε μηνών:

- που δεν διέπονταν από την αρχή του σεβασμού της προσωπικότητας, της υπόληψης και του ιδιωτικού βίου του ανήλικου παιδιού, της μητέρας και του πατέρα του (υποστοιχεία 9 και 10).

(Τα γεγονότα των υποστοιχείων εκτίθενται στις σελ. 12 - 19 της παρούσας απόφασης).

Αναφορικά με τις γραπτές θέσεις / εξηγήσεις του οργανισμού, όπως αυτές εκτίθενται στην επιστολή του Δικηγόρου του οργανισμού, ημερομ. **21.06.2019**, η Αρχή επισημαίνει τα ακόλουθα:

Ως προς τον ισχυρισμό ότι η είδηση παρουσιάστηκε «κυρίως βασιζόμενη στην πεποίθηση των Πελατών μας ότι οι δηλώσεις του βοηθού διευθυντή της παιδοχειρουργικής κλινικής, στην οποία νοσηλευόταν την περίοδο εκείνη το ανήλικο, ήταν εξακριβωμένα στοιχεία τα οποία θα έπρεπε να αναφερθούν στο πλαίσιο της ενημέρωσης» και ότι «αναμφίβολα, η θέση του τον καθιστά εκπρόσωπο της νοσηλευτικής μονάδας ως εκ τούτου εύλογα δημιουργείται στον μέσο λογικό άνθρωπο η πεποίθηση πως οι δηλώσεις του είναι έγκυρες και αντιπροσωπευτικές» (σελ. 2, παράγραφος 4) η Αρχή κρίνει σκόπιμο να διευκρινίσει ότι στην παρούσα υπόθεση δεν εξετάζει πιθανές παραβάσεις που αφορούν στην ακρίβεια, την αντικειμενικότητα, την αμεροληψία, την πολυμέρεια ή και τη μεγαλύτερη δυνατή πληρότητα

και ότι η Αρχή κατανοεί ότι η κύρια πληροφόρηση για τα σχετικά ρεπορτάζ προήλθε σε μεγάλο βαθμό από τον αρμόδιο γιατρό και ο οργανισμός βασίστηκε στην αξιοπιστία των δηλώσεων αυτών.

Παρ' όλα αυτά, η Αρχή επισημαίνει ότι η διάψευση εκ των υστέρων των αναφορών περί σεξουαλικής κακοποίησης και βιασμού του βρέφους αποδεικνύει αφενός ότι οι οργανισμοί πρέπει να είναι ιδιαίτερα προσεκτικοί στο υλικό που μεταδίδουν και θα πρέπει να διερευνούν και να διασταυρώνουν την όποια πληροφορία, ακόμα κι αν αυτή προέρχεται από πηγή «πέραν πάσης αμφιβολίας». Αφετέρου, με αφορμή το συγκεκριμένο συμβάν, οι οργανισμοί θα πρέπει να αναθεωρήσουν το τι αποτελεί είδηση, οφείλοντας να φιλτράρουν με μεγαλύτερη προσοχή τον όγκο των πληροφοριών που φτάνουν κοντά τους, ξεχωρίζοντας τι αξίζει και πρέπει να μεταδοθεί, από αυτά που δεν έχουν καμία χρησιμότητα στην ενημέρωση, παρά μόνο ανήκουν στις ειδήσεις της κλειδαρότρυπας που παραβιάζουν την ιδιωτική ζωή ανθρώπων και δη ανηλίκων και τρέφουν κοινωνικό κουτσομπολιό, στις πλάτες δυστυχώς των ανθρώπων που εμπλέκονται στις εκάστοτε υποθέσεις. Επί του προκειμένου, ο οργανισμός δημοσιοποίησε ένα θέμα που δεν έπρεπε καν να καλυφθεί στην ειδησεογραφία και μάλιστα τη στιγμή που η Αστυνομία προσπαθούσε να το διερευνήσει διακριτικά, με όλα τα ενδεχόμενα να εξετάζονται και με τους αρμόδιους φορείς (ήτοι την Αστυνομία και την Επίτροπο Προστασίας των Δικαιωμάτων του Παιδιού) να καλούν εξ αρχής τους οργανισμούς να επιδείξουν ιδιαίτερη προσοχή στις αναφορές και γενικότερα στην παρουσίαση του θέματος. Ο οργανισμός με την πληροφορία και μόνο «της ρήξης παρθενικού υμένα σε 5μηνο βρέφος» ζήτησε αμέσως δηλώσεις στη βάση της αιωρούμενης υποψίας ότι το μωρό υπέστη κακοποίηση. Επιπλέον, έγινε αποκάλυψη βασικών πτυχών της κατάθεσης της μητέρας στην Αστυνομία εκ των οποίων ότι **«Μια μάνα κατήγγειλε στην Αστυνομία ότι το πεντάμηνο βρέφος της κακοποιήθηκε από τον πατέρα του. Πήγε στο Μακάριο Νοσοκομείο, διαπιστώθηκε από γιατρό και ιατροδικαστή ρήξη παρθενικού υμένα του βρέφους και σημεία βιασμού»**. Επίσης, δημοσιοποιήθηκαν το βράδυ της πρώτης μέρας στο Δελτίο Ειδήσεων και άλλες ιδιωτικές πληροφορίες, με δραματοποιημένο, μάλιστα, τρόπο: **«Είχα δείξει στον σύζυγό μου πώς να καθαρίζει το παιδί και ενδεχομένως, στην προσπάθειά του να του αλλάξει πανί, ίσως το άγγιξε και του προκάλεσε ζημιά»** (στην οθόνη αναγραφόταν τίτλος **ΜΗΤΕΡΑ, ΠΕΝΤΑΜΗΝΟΥ ΒΡΕΦΟΥΣ**, ενώ στην αριστερή πλευρά της οθόνης προβαλλόταν γυναικεία φιγούρα και ταυτόχρονα στη δεξιά πλευρά με την τεχνική της μοιρασμένης οθόνης (split screen) αναγράφονταν και ταυτόχρονα μεταδίδονταν τα πιο πάνω από λειτουργό του οργανισμού). Ως προς τον ισχυρισμό του οργανισμού ότι η λέξη «“παρθενικός υμένας” δεν αποτελεί εφεύρεση ή κατασκευάσμα των δημοσιογράφων, αντιθέτως, πρόκειται για ιατρικό όρο που προέκυψε από τις αναφορές των ειδικών επιστημόνων που εξέτασαν το ανήλικο» η Αρχή επισημαίνει ότι ανεξαρτήτως των δηλώσεων του Δρ. Τσιβιτανίδη δεν αφορούσε το κοινό ο διαρρηγμένος παρθενικός υμένας ενός

πεντάμηνου βρέφους, παρά μόνο ήταν μια σαφής παραβίαση της ιδιωτικής ζωής του ιδίου και της οικογένειάς του. Η Αρχή επισύρει την προσοχή του οργανισμού στο γεγονός ότι δεν πρέπει να δημοσιεύονται ή να μεταδίδονται αβασάνιστα ειδήσεις που αφορούν σε ανήλικους και επαναλαμβάνει ότι οι οργανισμοί πρέπει να ξεχωρίζουν τα θέματα που δεν έχουν καμία χρησιμότητα στην ενημέρωση, παρά μόνο ανήκουν στις ειδήσεις της κλειδαρότρυπας που παραβιάζουν την ιδιωτική ζωή ανθρώπων και δη ανηλίκων. Ακόμα και στις περιπτώσεις που οι πληροφορίες προέρχονται από δηλώσεις κάποιου επισήμου με αρμοδιότητα να μιλήσει για το θέμα ή των γονέων/κηδεμόνων του παιδιού, δεν πρέπει να δημοσιεύονται τέτοιες πληροφορίες εάν αυτές αποκαλύπτουν την ταυτότητα του παιδιού, επεμβαίνουν στην ιδιωτική του ζωή, δεν σέβονται την αξιοπρέπειά του και το στιγματίζουν. Ορθώς ο κ. Ματσάκης απαντώντας στις επίμονες ερωτήσεις της κ. Κενεβέζου για τον παρθενικό υμένα του παιδιού (Δελτίο Ειδήσεων ημερομ. 21.02.2019), την επομένη μάλιστα μέρα που είχε ξεκαθαρίσει ότι δεν επρόκειτο για βιασμό, ειπε: **«Βεβαίως αν υπάρχει ρήξη ή όχι του παρθενικού υμένα αυτό είναι ένα θέμα το οποίο εγώ τουλάχιστον δεν θα συζητούσα δημόσια. Είναι ένα θέμα το οποίο πρέπει να συζητήσει η ομάδα με τους άντρες που κάνουν την ανάκριση της υπόθεσης».**

Εν πάση περιπτώσει, ακόμα κι όταν ένα θέμα δικαιολογείται από τις εξαιρετικές περιστάσεις του ότι χρήζει δημοσιοποίησης ή δημοσιογραφικής κάλυψης θα πρέπει να γίνεται με μεγάλη προσοχή και πάντοτε με πλήρη σεβασμό όλων των δικαιωμάτων κάθε παιδιού, του οποίου η περίπτωση προβάλλεται ή/και εμπλέκεται, ώστε να μην προκληθούν αρνητικές συνέπειες στη ζωή τους όπως πόνος, στιγματισμός και παρεμβάσεις στην προσωπική του ζωή.

Οι Λειτουργοί των ΜΜΕ θα πρέπει να έχουν την Αρχή του Συμφέροντος του Παιδιού ως ένα από τα βασικά κριτήρια κατά τη διαδικασία λήψης αποφάσεων για θέματα που αφορούν παιδιά, εμπλέκονται παιδιά ή απευθύνονται σε παιδιά, ειδικά όσον αφορά τη θεματολογία αλλά και τον τρόπο παρουσίασης ενός θέματος. Η Αρχή της Διασφάλισης του Συμφέροντος του Παιδιού είναι μια από τις τέσσερις βασικές αρχές της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα του Παιδιού και καθορίζει ότι σε όλες τις αποφάσεις που αφορούν το παιδί, είτε αυτές λαμβάνονται στη σφαίρα της δημόσιας είτε της ιδιωτικής ζωής, το συμφέρον του παιδιού πρέπει να είναι πρωταρχικής σημασίας.

Σε ό,τι αφορά στον πατέρα, παρά το γεγονός ότι σε όλες τις υπό αναφορά μεταδόσεις έγινε λόγος ότι ο πατέρας αρνείται κάθε ανάμιξη, εντούτοις ο τρόπος με τον οποίο έγινε η χρήση της γλώσσας σε σχέση με την εμπλοκή του πατέρα, αφήνει υπονοούμενα περί ενοχής του: **«Μια μάνα κατήγγειλε στην Αστυνομία ότι το πεντάμηνο βρέφος της κακοποιήθηκε από τον πατέρα του».** Και μετάδοση τίτλων όπως: **«Σοκ και φρίκη! Πεντάμηνο βρέφος με ρήξη παρθενικού υμένα – Συνελήφθη ο πατέρας του»**, **«ΣΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ.**

ΧΕΙΡΟΠΕΔΕΣ ΣΤΟΝ ΠΑΤΕΡΑ», «ΧΕΙΡΟΠΕΔΕΣ ΣΤΟΝ ΠΑΤΕΡΑ ΤΟΥ ΒΡΕΦΟΥΣ» και ταυτόχρονα προβαλλόταν εικόνα χεριών που ήταν δεμένα πισθάγκωνα με χειροπέδες.

Επισύρεται επίσης η προσοχή του οργανισμού στον τρόπο που επιλέγονται αποσπάσματα δηλώσεων που γίνονται στο πλαίσιο του μεσημβρινού προγράμματος και παρατίθενται το βράδυ σε ρεπορτάζ στο Δελτίο Ειδήσεων. Ενδεικτικά, στο σχετικό ρεπορτάζ του Δελτίου Ειδήσεων, ημερομ. 20.02.2019, αμέσως μετά την αναφορά ότι ο πατέρας οδηγήθηκε ενώπιον του Επαρχιακού Δικαστηρίου παρατέθηκαν επιλεκτικά αποσπάσματα της δήλωσης της κ. Παπαδοπούλου σχετικά με το «ποιο είναι το προφίλ ενός ανθρώπου που προβαίνει σε αυτή την φρικιαστική πράξη» και ακολούθως η δημοσιογράφος ανέφερε ότι «ο ύποπτος αναμένεται να ανακριθεί εκ νέου, όπως και η μητέρα του βρέφους». Η κ. Παπαδοπούλου στην αρχική της τοποθέτηση στο μεσημβρινό πρόγραμμα είχε αναφέρει τα εξής: «Δεν θέλω να σχολιάσω το συγκεκριμένο περιστατικό επειδή διερευνείται» και «Πρώτον δεν έχω ενημερωθεί και ούτε πρέπει να ενημερωθώ, διότι η υπόθεση βρίσκεται υπό διερεύνηση», δηλώσεις που απαλείφθηκαν και δεν μεταδόθηκαν στο Δελτίο Ειδήσεων. Συνεπώς, η αποσπασματική παράθεση δηλώσεων οποιωνδήποτε αξιωματούχων πρέπει να γίνεται πολύ προσεκτικά και να μην παραλείπονται από μια δήλωση στοιχεία που είναι ουσιώδη.

Η Αρχή επισημαίνει, επίσης, ότι στο μεσημβρινό πρόγραμμα του οργανισμού (ημερομ. 20.02.2019) αναφέρθηκε εξ αρχής η εθνοτική καταγωγή των γονέων του παιδιού («**Ένα πεντάμηνο βρέφος με Σομαλούς γονείς**») με ενδεχόμενο τον στιγματισμό του παιδιού και της οικογένειάς του, λαμβάνοντας υπόψη τη μικρή εθνοτική ομάδα Σομαλών που υπάρχουν στην Κύπρο. Η Αρχή διερωτάται γιατί ο οργανισμός ανέφερε αυτό το στοιχείο και πώς αυτό προσέφερε στην είδηση. Η εν λόγω αναφορά οδηγούσε σε ενδεχόμενη αποκάλυψη της ταυτότητας του πεντάμηνου παιδιού και επίσης, συντήρησε ρατσιστικά στερεότυπα μαζί με τα υπονοούμενα περί ενοχής του πατέρα.

Ως προς τον ισχυρισμό ότι «Πάραυτα, οι Πελάτες μας ως όφειλαν προσπάθησαν να επιτύχουν την άμεση αποκατάσταση των εντυπώσεων που δημιουργήθηκαν από τις αρμόδιες υπηρεσίες (ήτοι από την αστυνομία και την κλινική νοσηλείας) ακολουθώντας συνεχώς της εξελίξεις της Είδησης» η Αρχή επισημαίνει ότι την επόμενη μέρα ο οργανισμός δημοσίευσε τις σχετικές δηλώσεις που ανέτρεπαν την είδηση περί βιασμού, ωστόσο, συνέχισε τη συζήτηση και την επέμβαση στην ιδιωτική ζωή ενός πεντάμηνου βρέφους και της οικογένειάς του, αφήνοντας διάφορα ενδεχόμενα ανοιχτά. Συγκεκριμένα, ο φιλοξενούμενος του οργανισμού κ. Πολυχρόνης στο μεσημβρινό πρόγραμμα, ημερομ. 21.02.2019, παρόλο που στην αρχή ανέφερε ότι «μάλιστα θεωρώ και απαράδεκτο το ότι βιαστήκαν να προβούν σε δημόσιες δηλώσεις για κάτι για το οποίο δεν υπήρχε τελική διάγνωση. Δηλαδή

φανταστείτε πόσο άσχημο είναι γι' αυτούς τους γονείς ή και γι' αυτόν τον πατέρα, πέραν του ότι διερευνάται εναντίον του υπόθεση και συμφωνώ να διερευνηθεί να καταβαραθρύνεται από τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης σε σχέση με το παιδί του», εντούτοις, στη συνέχεια ο ίδιος ανέφερε τα πιο κάτω, αφήνοντας διάφορα ενδεχόμενα ανοιχτά: **«Θα πει την εκδοχή του ο πατέρας και η μητέρα και θα δουν αυτά τα τραύματα κατά πόσο συνάδουν με τη συγκεκριμένη εκδοχή.** Καταρχήν το πρώτο που πρέπει να διερευνηθεί είναι το πότε επήλθε ρήξη του παρθενικού υμένα. Είναι αυθημερόν εκείνη τη μέρα ή τον προηγούμενο μήνα, που μπορεί το παιδάκι να έπεσε χάρω σ' ένα σκληρό αντικείμενο ή μπορώ να φανταστώ πολλούς τρόπους με τους οποίους από ένα ατύχημα να επήλθε αυτή η ρήξη. Άρα, το πρώτο που πρέπει να διερευνηθεί είναι το πότε επήλθε η ρήξη του παρθενικού υμένα. **Έπειτα θα πρέπει αν δοθούν οι εξηγήσεις από τον πατέρα, αλλά και από την μητέρα και να ελεγχθούν τα τραύματα αν συνάδουν με την αθωωτική εκδοχή των γονέων. Εάν συνάδουν τότε δεν υπάρχει υπόθεση σεξουαλικής κακοποίησης. Και θα πρέπει να διαχωρίσουμε τη σεξουαλική κακοποίηση από την κακοποίηση. Και η κακοποίηση θα έλεγα είτε εσκεμμένη είτε εξ' αμελείας. Σεξουαλική κακοποίηση σημαίνει θα πρέπει να υπήρχε το στοιχείο της σεξουαλικής, να υπήρχε ένοχη διάνοια ως προς το σεξουαλικό στοιχείο τη στιγμή με την πράξη η οποία ήταν η πράξη της κακοποίησης. Άρα μπορεί να υπάρχει κακοποίηση είτε από αμέλεια είτε εκ προθέσεως, όμως μπορεί να μην υπάρχει τίποτα απ' όλα αυτά. Αυτό που έχει σημασία είναι να δώσουν την εκδοχή τους ο ύποπτος και η μητέρα του παιδιού και ταυτόχρονα να διερευνηθεί ιατροδικαστικά αν συνάδουν τα τραύματα με αυτή την αθωωτική εκδοχή».** Από τη στιγμή που ο οργανισμός είχε ήδη δημοσιοποιήσει την προηγούμενη μέρα ένα θέμα που αποδείχθηκε λανθασμένο, στιγματίζοντας ένα παιδί, τον πατέρα του και ολόκληρη την οικογένεια, όφειλε τη δεύτερη μέρα να είναι πιο προσεκτικός και να μη συντηρεί μια συζήτηση στο επίπεδο ενδεχομένων και εικασιών.

Ως προς τον ισχυρισμό για λειτουργία «στη βάση της δημοσιογραφικής συνταγής, που ακολουθεί την ακολουθία γεγονός – πληροφορίες – δηλώσεις αρμόδιων φορέων – δικαστήρια – άμεση αποκατάσταση» η Αρχή παραπέμπει σε όλες τις πιο πάνω παραγράφους για τον ενδεδειγμένο τρόπο δεοντολογικής διαχείρισης περιστατικών στα οποία εμπλέκονται παιδιά. Επίσης, η Αρχή συστήνει στον οργανισμό όπως επισύρει την προσοχή των Λειτουργών του στις πρόνοιες του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμου 7(Ι)/98 (όπως αυτός τροποποιήθηκε μεταγενέστερα) και των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000) (πρόνοιες για σεβασμό της ιδιωτικής ζωής, της αξιοπρέπειάς και της δίκαιης και ορθής μεταχείρισης κάθε προσώπου) και στον Κώδικα Δημοσιογραφικής Δεοντολογίας, που προνοεί ότι «Τα ΜΜΕ και οι λειτουργοί των υποχρεούνται να τηρούν τις πρόνοιες της Διεθνούς Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για το Παιδί» (άρθρο 11). Περαιτέρω, ένας χρήσιμος οδηγός για τη διαχείριση

θεμάτων που αφορούν στο παιδί είναι η έκδοση της UNICEF, που εξέδωσε στην Κύπρο η Επίτροπος Προστασίας Δικαιωμάτων του Παιδιού με τίτλο «Τα ΜΜΕ και τα Δικαιώματα των Παιδιών. Ένας οδηγός για δημοσιογράφους».

Τέλος, η Αρχή λαμβάνοντας υπόψη ότι ο ρόλος των ΜΜΕ γενικότερα ως προς την ευαισθητοποίηση του κοινού για τα θέματα σεξουαλικής κακοποίησης ανηλίκων είναι ουσιώδης και οι δημοσιογράφοι δεν μπορούν παρά να είναι σύμμαχοι των υπηρεσιών που αγωνίζονται γι' αυτό, τονίζει ότι οι οργανισμοί οφείλουν να είναι πολύ προσεκτικοί και να μην δημοσιεύουν βεβιασμένα και αβασάνιστα ειδήσεις για τα συγκεκριμένα θέματα, προκειμένου να προληφθούν περιπτώσεις όπως η προκείμενη. Επιπλέον, η κάλυψη του οργανισμού για τα θέματα σεξουαλικής κακοποίησης δεν μπορεί να περιορίζεται σε συγκεκριμένα περιστατικά, τα οποία διοχετεύουν, μάλιστα, στοιχεία τέτοια που οδηγούν στην αποκάλυψη της ταυτότητας ανηλίκων και τους επαναθυματοποιούν. Με αυτό τρόπο ενδεχομένως θα αποθαρρυνθούν άλλα θύματα σεξουαλικής κακοποίησης από το να καταγγείλουν την περίπτωση τους, φοβούμενα ότι η ιδιωτική τους ζωή θα εκτεθεί στα ΜΜΕ. Ή θα αποθαρρυνθούν πρόσωπα του οικείου περιβάλλοντος παιδιών, οι οποίοι υποψιάζονται ότι οι ανήλικοι είναι ενδεχόμενα θύματα σεξουαλικής κακοποίησης, από το να προβούν σε καταγγελία φοβούμενα ότι η καταγγελία τους θα διαρρεύσει στα ΜΜΕ. Η συζήτηση για τα θέματα σεξουαλικής κακοποίησης είναι καλύτερο να τοποθετηθεί σε ένα ευρύτερο πλαίσιο, με τη φιλοξενία εξειδικευμένων επαγγελματιών που μπορούν να αναφερθούν στη σχετική νομοθεσία, στα χαρακτηριστικά των περιστατικών, σε στατιστικά, στους τρόπους πρόληψης και στις συνέπειες για τα θύματα. Θα μπορούν να δώσουν, έτσι, πληροφορίες σχετικά με το τί πρέπει να κάνει κάποιος όταν υποψιάζεται ότι μια ανήλικη/ος είναι θύμα σεξουαλικής κακοποίησης ή πώς πρέπει να αντιδράσει όταν του εξομολογηθεί μια ανήλικη/ος ότι έπεσε θύμα σεξουαλικής κακοποίησης ή πώς στηρίζουμε τα θύματα. Στο πλαίσιο αυτών των συζητήσεων μπορούν να τοποθετηθούν συγκεκριμένες ιστορίες και περιστατικά σεξουαλικής κακοποίησης ανηλίκων, τα οποία έχουν εξακριβωθεί πέραν πάσης αμφιβολίας ως τέτοια, εφόσον έχει προστατευθεί η ταυτότητα των παιδιών.

Ενόψει των ανωτέρω, η Αρχή κρίνει και αποφασίζει ότι υπάρχουν παραβάσεις του άρθρου **26(1)(ε) (υποστοιχεία 1, 5, 9 και 10)** του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμου 7(I)/98 (όπως αυτός τροποποιήθηκε μεταγενέστερα) και των Κανονισμών **24(2)(ε) (υποστοιχεία 2 και 6), 28(1) (υποστοιχεία 3 και 7) και, 32(3)(δ) (υποστοιχεία 4 και 8)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π 10/2000).

Η Αρχή έχει δώσει στον οργανισμό το δικαίωμα να ακουσθεί και μπορεί, σύμφωνα με τις πρόνοιες του **άρθρου 3(2)(ζ)** του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμου

7(I)/98 (όπως αυτός τροποποιήθηκε μεταγενέστερα), να προχωρήσει στην επιβολή των, κατά την κρίση της, επιβαλλόμενων κυρώσεων.

Παρά ταύτα και υπό το φως των περιστάσεων της υποθέσεως, η Αρχή δίνει στον οργανισμό την ευκαιρία να ακουσθεί και μετά τη διαπίστωση των παραβάσεων για σκοπούς επιβολής κυρώσεων.

Η Αρχή καλεί τον οργανισμό, εάν επιθυμεί, όπως υποβάλει τις απόψεις του εγγράφως και / ή προσωπικώς για σκοπούς επιβολής κυρώσεων μέσα σε δεκατέσσερις (14) μέρες από την λήψη της παρούσας. Σε περίπτωση που δεν ληφθεί απάντηση μέσα στην πιο πάνω προθεσμία, η Αρχή θα προχωρήσει στην επιβολή κυρώσεων.

(ΡΟΝΑ ΠΕΤΡΗ ΚΑΣΑΦΗ)

Πρόεδρος

Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου

N.X.

ΑΡΧΗ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

ΥΠΟΘΕΣΗ ΑΡ. 15/2019(92)

ΑΥΤΕΠΑΓΓΕΛΤΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΠΑΡΑΒΑΣΕΩΝ ΑΠΟ ΤΟΝ ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΟ
ΟΡΓΑΝΙΣΜΟ «ALPHA ΚΥΠΡΟΥ» (ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ «ALPHA
TELEVISION CYPRUS LIMITED»)

Ημερομηνία Απόφασης: 29 Ιανουαρίου, 2020

Ενώπιον: κ.κ. Ρόνας Πετρή Κασάπη, Προέδρου, Μαρίας Κούσιου, Αντιπροέδρου, Σέργιου Ποΐζη, Αγγελικής Λαζάρου, Χρύσως Τσόκκου και Πάνου Κανελλόπουλου, Μελών.

Το Μέλος της Αρχής κ. Τάσος Κυρμίτσης, αν και παρευρέθηκε κανονικά στη συνεδρία, αποχώρησε κατά την εξέταση της πιο πάνω υπόθεσης, με βάση τις αρχές που αποφασίστηκαν στην απόφαση της Ολομέλειας του Ανωτάτου Δικαστηρίου στην Αναθεωρητική Έφεση αρ. 140/2009.

ΑΠΟΦΑΣΗ

Στις **02 Οκτωβρίου 2019** η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου αποφάσισε ότι στην παρούσα υπόθεση υπάρχει παράβαση του άρθρου **26(1)(ε)** του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμου 7(Ι)/98 (όπως αυτός τροποποιήθηκε μεταγενέστερα) και των **Κανονισμών 24(2)(ε), 28(1) και 32(3)(δ)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000).

Το πιο πάνω άρθρο προνοεί τα εξής:

26(1) Οι εκπομπές κάθε αδειούχου τηλεοπτικού ή ραδιοφωνικού οργανισμού πρέπει να διέπονται από τις αρχές –
(ε) του σεβασμού της προσωπικότητας, της υπόληψης και του ιδιωτικού βίου του ατόμου·

Οι πιο πάνω Κανονισμοί αναφέρουν τα ακόλουθα:

24(2) Οι πιο κάτω κανόνες ισχύουν στα δελτία ειδήσεων και στις ενημερωτικές εκπομπές:

(ε) λαμβάνεται ειδική πρόνοια για ρεπορτάζ με θέμα τη βία εναντίον παιδιών, γυναικών ή ηλικιωμένων, που πιθανόν να προκαλέσουν φόβο, ώστε αυτά να προπαρασκευάζονται με ευαισθησία.

28(1): «Τα πρόσωπα που συμμετέχουν ή αναφέρονται σε εκπομπή απολαύουν δίκαιης, ορθής και αξιοπρεπούς συμπεριφοράς.

32(3) «Απαγορεύεται –

(δ) η δημοσιοποίηση των ονομάτων ανηλίκων που εμπλέκονται σε αστυνομικές ή δικαστικές διαδικασίες και η μετάδοση οποιασδήποτε πληροφορίας που δυνατόν να οδηγήσει στην αποκάλυψη της ταυτότητάς τους».

Η Αρχή έδωσε στον οργανισμό το δικαίωμα να ακουσθεί και μπορούσε, σύμφωνα με τις πρόνοιες του άρθρου 3(2)(ζ) του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμου 7(Ι)/98 (όπως αυτός τροποποιήθηκε μεταγενέστερα), να προχωρήσει στην επιβολή των κατά την κρίση της επιβαλλομένων κυρώσεων.

Παρά ταύτα και υπό το φως των περιστάσεων της υποθέσεως, η Αρχή έδωσε στον οργανισμό την ευκαιρία να ακουσθεί και μετά τη διαπίστωση των παραβάσεων για σκοπούς επιβολής κυρώσεων.

Η Αρχή με επιστολή της ημερομ. 11.11.2019 κάλεσε τον οργανισμό, εάν επιθυμεί, να υποβάλει τις απόψεις του για σκοπούς επιβολής κυρώσεων γραπτώς και/ή προσωπικώς, ως επιλέξει, είτε αυτοπροσώπως και/ή μέσω αντιπροσώπου και/ή μέσω δικηγόρου της επιλογής του. Επιπλέον, η Αρχή ενημέρωσε τον οργανισμό πως εάν επιθυμεί να υποβάλει τις απόψεις του γραπτώς, για σκοπούς επιβολής κυρώσεων, να τις υποβάλει εντός δεκατεσσάρων (14) ημερών από τη λήψη της πιο πάνω επιστολής και εάν επιθυμεί να υποβάλει τις απόψεις του προσωπικώς, να πληροφορήσει σχετικά την Αρχή, το αργότερο εντός δεκατεσσάρων (14) ημερών από τη λήψη της πιο πάνω επιστολής, ώστε να ειδοποιηθεί ανάλογα με ειδική επιστολή. Τονίστηκε, επίσης, ότι σε

περίπτωση που δεν ληφθεί οποιαδήποτε απάντηση μέσα στις πιο πάνω προθεσμίες η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου θα προχωρήσει στην επιβολή κυρώσεων.

Ο οργανισμός με επιστολή του Δικηγόρου του, κ. Γαστών Χατζηναστασίου (Χατζηναστασίου, Ιωαννίδη Δ.Ε.Π.Ε.), ημερομ. 25.11.2019, υπέβαλε τις θέσεις / απόψεις του, για σκοπούς επιβολής κυρώσεων (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α').

Η Αρχή λαμβάνει υπόψη τις θέσεις του οργανισμού, καθώς και τις δεσμεύσεις του ότι θα *προβούν σε όλα τα αναγκαία διαβήματα ώστε να τηρείται πάντα το υψηλότερο ποιοτικό επίπεδο που επιβάλλει η κοινωνική αποστολή της τηλεόρασης κατά την παραγωγή των προγραμμάτων του, κι ότι στο μέλλον η παρουσίαση παρόμοιων ρεπορτάζ από τον οργανισμό θα πραγματοποιηθεί σύμφωνα με τις προτροπές της Αρχής.*

Η Αρχή θεωρεί ότι η παρούσα υπόθεση θα πρέπει να λειτουργήσει ως μάθημα και ως δίδαγμα για τον χειρισμό παρόμοιων περιστατικών στο μέλλον. Δεν αμφισβητούνται οι προθέσεις του οργανισμού («η πρόθεση των πελατών μας ήταν το ρεπορτάζ να γίνει για σκοπούς ενημέρωσης του κοινού και μόνο»), αλλά επαναλαμβάνεται ότι πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στα θέματα που αφορούν ανήλικους και δη στα θέματα σεξουαλικής κακοποίησης. Η ευαισθητοποίηση για τα θέματα αυτά δεν συνεπάγεται δημοσιοποίηση περιστατικών που βρίσκονται στο στάδιο της διερεύνησης και οπωσδήποτε δεν συνεπάγεται τη δημοσίευση πληροφοριών που αποκαλύπτουν την ταυτότητα του παιδιού, επεμβαίνουν στην ιδιωτική του ζωή, δεν σέβονται την αξιοπρέπειά του και το στιγματίζουν.

Ως προς την αναφορά του δικηγόρου του οργανισμού στο ότι «η κακοποίηση ανηλίκου αποτελεί ποινικό αδίκημα, ήτοι μια άδικη και υπαίτια πράξη που βάζει σε κίνδυνο την δημόσια ασφάλεια, θεώρησαν πως σαν είδηση αδιαμφισβήτητα αφορά και ενδιαφέρει την κοινωνία της Κύπρου», η Αρχή παραπέμπει στην απάντηση του κ. Ματσάκη στις επίμονες ερωτήσεις της κ. Κενεβέζου για τον παρθενικό υμένα του παιδιού (Δελτίο Ειδήσεων ημερομ. 21.02.2019), την επόμενη μάλιστα μέρα που είχε ξεκαθαρίσει ότι δεν επρόκειτο για βιασμό: «Βεβαίως αν υπάρχει ρήξη ή όχι του παρθενικού υμένα αυτό είναι ένα θέμα το οποίο εγώ τουλάχιστον δεν θα συζητούσα δημόσια. Είναι ένα θέμα το οποίο πρέπει να συζητήσει η ομάδα με τους άντρες που κάνουν την ανάκριση της υπόθεσης».

Είναι σαφές ότι για να ευαισθητοποιηθεί το κοινό δεν χρειάζεται να ακούσει περιττές λεπτομέρειες, όπως είναι η συζήτηση για τον παρθενικό υμένα ενός πεντάμηνου βρέφους. Η Αρχή επισημαίνει, επίσης, ότι στο μεσημβρινό πρόγραμμα του οργανισμού (ημερομ. 20.02.2019) αναφέρθηκε εξ αρχής η εθνοτική καταγωγή των γονέων του παιδιού («Ένα πεντάμηνο βρέφος με Σομαλούς γονείς») με ενδεχόμενο τον στιγματισμό του παιδιού και της οικογένειάς του, λαμβάνοντας υπόψη τη μικρή εθνοτική ομάδα Σομαλών που υπάρχουν στην Κύπρο. Η εν λόγω αναφορά, που δεν προσέφερε στην είδηση, οδηγούσε σε ενδεχόμενη αποκάλυψη της ταυτότητας του πεντάμηνου παιδιού και επίσης, συντήρησε ρατσιστικά στερεότυπα μαζί με τα υπονοούμενα περί ενοχής του πατέρα.

Ως προς την δημοσιοποίηση ή όχι της είδησης, η Αρχή επαναλαμβάνει ότι ο οργανισμός δημοσιοποίησε ένα θέμα που δεν έπρεπε καν να καλυφθεί στην ειδησεογραφία και μάλιστα τη στιγμή που η Αστυνομία προσπαθούσε να το διερευνήσει διακριτικά, με όλα τα ενδεχόμενα να εξετάζονται και με τους αρμόδιους φορείς (ήτοι την Αστυνομία και την Επίτροπο Προστασίας των Δικαιωμάτων του Παιδιού) να καλούν εξ αρχής τους οργανισμούς να επιδείξουν ιδιαίτερη προσοχή στις αναφορές και γενικότερα στην παρουσίαση του θέματος. Επιπλέον, η Αρχή επισημαίνει ότι τη δεύτερη μέρα (ημερομ. 21.02.2019) ο οργανισμός δημοσίευσε τις σχετικές δηλώσεις που ανέτρεπαν την είδηση περί βιασμού, ωστόσο, συνέχισε τη συζήτηση και την επέμβαση στην ιδιωτική ζωή ενός πεντάμηνου βρέφους και της οικογένειάς του, αφήνοντας διάφορα ενδεχόμενα ανοιχτά (βλ. Απόφαση ημερομ. 02.10.2019, σελ. 23-24). Από τη στιγμή που ο οργανισμός είχε ήδη δημοσιοποιήσει την προηγούμενη μέρα ένα θέμα που αποδείχθηκε λανθασμένο, στιγματίζοντας ένα παιδί, τον πατέρα του και ολόκληρη την οικογένεια, όφειλε τη δεύτερη μέρα να είναι πιο προσεκτικός και να μη συντηρεί μια συζήτηση στο επίπεδο ενδεχομένων και εικασιών.

Εν πάση περιπτώσει, ακόμα κι όταν ένα θέμα δικαιολογείται από τις εξαιρετικές περιστάσεις του ότι χρήζει δημοσιοποίησης ή δημοσιογραφικής κάλυψης θα πρέπει να γίνεται με μεγάλη προσοχή και πάντοτε με πλήρη σεβασμό όλων των δικαιωμάτων κάθε παιδιού, του οποίου η περίπτωση προβάλλεται ή/και εμπλέκεται, ώστε να μην προκληθούν αρνητικές συνέπειες στη ζωή τους όπως πόνος, στιγματισμός και παρεμβάσεις στην προσωπική του ζωή. Η Αρχή του Συμφέροντος του Παιδιού, όπως επισημαίνεται στην απόφαση της Αρχής ημερομ. 2.10.2019, θα πρέπει να αποτελεί ένα από τα βασικά κριτήρια της διαδικασίας λήψης αποφάσεων, όπου τα θέματα αφορούν παιδιά, εμπλέκονται παιδιά ή απευθύνονται σε παιδιά, ειδικά όσον αφορά στη θεματολογία, αλλά και τον τρόπο παρουσίασης ενός θέματος.

Τέλος, η Αρχή λαμβάνοντας υπόψη ότι ο ρόλος των ΜΜΕ γενικότερα ως προς την ευαισθητοποίηση του κοινού για τα θέματα σεξουαλικής κακοποίησης ανηλίκων είναι ουσιώδης επαναλαμβάνει, ως η απόφασή της ημερομ. 02.10.2019, ότι η κάλυψη του οργανισμού για τα θέματα σεξουαλικής κακοποίησης δεν μπορεί να περιορίζεται σε συγκεκριμένα περιστατικά, τα οποία διοχετεύουν, μάλιστα, στοιχεία τέτοια που οδηγούν στην αποκάλυψη της ταυτότητας ανηλίκων και τους επαναθυματοποιούν. Με αυτό τρόπο ενδεχομένως θα αποθαρρυνθούν άλλα θύματα σεξουαλικής κακοποίησης από το να καταγγείλουν την περίπτωση τους, φοβούμενα ότι η ιδιωτική τους ζωή θα εκτεθεί στα ΜΜΕ. Ή θα αποθαρρυνθούν πρόσωπα του οικείου περιβάλλοντος παιδιών, οι οποίοι υποψιάζονται ότι οι ανήλικοι είναι ενδεχόμενα θύματα σεξουαλικής κακοποίησης, από το να προβούν σε καταγγελία φοβούμενα ότι η καταγγελία τους θα διαρρεύσει στα ΜΜΕ. Η συζήτηση για τα θέματα σεξουαλικής κακοποίησης είναι καλύτερο να τοποθετηθεί σε ένα ευρύτερο πλαίσιο, με τη φιλοξενία εξειδικευμένων επαγγελματιών που μπορούν να αναφερθούν στη σχετική νομοθεσία, στα χαρακτηριστικά των περιστατικών, σε στατιστικά, στους τρόπους πρόληψης και στις συνέπειες για τα θύματα. Θα μπορούν να δώσουν, έτσι, πληροφορίες σχετικά με το τί πρέπει να κάνει κάποιος όταν υποψιάζεται ότι μια ανήλικη/ος είναι θύμα σεξουαλικής κακοποίησης ή πώς πρέπει να αντιδράσει όταν του εξομολογηθεί μια ανήλικη/ος ότι έπεσε θύμα σεξουαλικής κακοποίησης ή πώς στηρίζουμε τα θύματα. Στο πλαίσιο αυτών των συζητήσεων μπορούν να τοποθετηθούν συγκεκριμένες ιστορίες και περιστατικά σεξουαλικής κακοποίησης ανηλίκων, τα οποία έχουν εξακριβωθεί πέραν πάσης αμφιβολίας ως τέτοια, εφόσον έχει προστατευθεί η ταυτότητα των παιδιών.

Εν όψει των ανωτέρω, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, αφού έλαβε σοβαρά υπόψη της όλα τα ενώπιον της στοιχεία, συμπεριλαμβανομένων της απολογίας και των λοιπών γραπτών απόψεων του οργανισμού για σκοπούς επιβολής κυρώσεων, αποφασίζει όπως επιβάλει στον οργανισμό για τις παραβάσεις που έγιναν στις 20.2.2019 και 21.2.2019 κυρώσεις ως ακολούθως:

Για τις παραβάσεις που έγιναν στις 20.2.2019 το διοικητικό πρόστιμο των €5.000 ως εξής:

- Για την παράβαση του Κανονισμού 24(2)(ε) (υποστοιχείο 2) των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π 10/2000) το διοικητικό πρόστιμο των €500.

- Για την παράβαση του **Κανονισμού 28(1)** (υποστοιχείο 3) των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π 10/2000) το διοικητικό πρόστιμο των **€1000**.
- Για την παράβαση του **Κανονισμού 32(3)(δ)** (υποστοιχείο 4) των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π 10/2000) το διοικητικό πρόστιμο των **€1000**.
- Για την παράβαση του **άρθρου 26(1)(ε)** (υποστοιχείο 1) του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμου 7(Ι)/98 (όπως τροποποιήθηκε μεταγενέστερα) η Αρχή δεν επιβάλλει οιαδήποτε κύρωση λόγω ομοιότητας των γεγονότων και συστατικών στοιχείων της παρούσας παράβασης με εκείνων του υποστοιχείου 4, στο οποίο έχει ήδη επιβληθεί κύρωση.
- Για την παράβαση του **Κανονισμού 24(2)(ε)** (υποστοιχείο 6) των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π 10/2000) το διοικητικό πρόστιμο των **€500**.
- Για την παράβαση του **Κανονισμού 28(1)** (υποστοιχείο 7) των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π 10/2000) το διοικητικό πρόστιμο των **€1000**.
- Για την παράβαση του **Κανονισμού 32(3)(δ)** (υποστοιχείο 8) των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π 10/2000) το διοικητικό πρόστιμο των **€1000**.
- Για την παράβαση του **άρθρου 26(1)(ε)** (υποστοιχείο 5) του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμου 7(Ι)/98 (όπως τροποποιήθηκε μεταγενέστερα) η Αρχή δεν επιβάλλει οιαδήποτε κύρωση λόγω ομοιότητας των γεγονότων και συστατικών στοιχείων της παρούσας παράβασης με εκείνων του υποστοιχείου 8, στο οποίο έχει ήδη επιβληθεί κύρωση.

Για τις παραβάσεις που έγιναν στις 21.2.2019 το διοικητικό πρόστιμο των €4.000 ως εξής:

- Για την παράβαση του **άρθρου 26(1)(ε)** (υποστοιχείο 9) του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμου 7(Ι)/98 (όπως τροποποιήθηκε μεταγενέστερα) το διοικητικό πρόστιμο των **€2.000**.

- Για την παράβαση του άρθρου 26(1)(ε) (υποστοιχείο 10) του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμου 7(I)/98 (όπως τροποποιήθηκε μεταγενέστερα) το διοικητικό πρόστιμο των €2.000.

Ο οργανισμός καλείται να εμβάσει προς την Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου το συνολικό διοικητικό πρόστιμο των €9.000 που του έχει επιβληθεί μέσα σε τριάντα (30) ημέρες από την κοινοποίηση σ' αυτόν της παρούσας απόφασης.

Η Αρχή εφιστά την προσοχή του οργανισμού στο ότι δεν θα διστάσει να επιβάλει αυστηρότερες κυρώσεις σε περίπτωση που ο οργανισμός επαναλάβει παρόμοιας φύσεως παραβάσεις.

(ΡΟΝΑ ΠΕΤΡΗ ΚΑΣΑΠΗ)

Πρόεδρος
Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου

N.X.